

○ คำพิพากษา
(อุทธรณ์)

(ต. ๒๒.๑)

คดีหมายเลขดำที่ อ. ๑๐๔/๒๕๕๘
คดีหมายเลขแดงที่ อ. ๘๓๙/๒๕๖๖

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลปกครองสูงสุด

วันที่ ๒๘ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๖

ระหว่าง { นายวัฒนา วงษ์ประดู่ ผู้ฟ้องคดี
เทศบาลตำบลหลักเมือง ผู้ถูกฟ้องคดี

เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์คำพิพากษาศาลปกครองกลาง คดีหมายเลขดำที่ ๑๖๖๗/๒๕๕๔ หมายเลขแดงที่ ๒๐๖๓/๒๕๕๗

คดีนี้ผู้ฟ้องคดีฟ้องและชี้แจงเพิ่มเติมประกอบคำฟ้องว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์รวมในที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๒๕๓๖๘ เนื้อที่ ๓ ไร่ ๓ งาน ๘๘ ตารางวา และโฉนดที่ดินเลขที่ ๔๔๐๐๖ เนื้อที่ ๑ ไร่ ๒ งาน ๘๖ ตารางวา และเป็นผู้ถือสิทธิครอบครองรวมในที่ดินตามหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. ๓) เลขที่ ๖๗/๖๐ เนื้อที่ ๑ ไร่ ๘๓ ตารางวา (ที่ถูกคือ ๓ งาน) ที่ดินทั้ง ๓ แปลง ตั้งอยู่ที่ตำบลพงสวาย อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี โดยด้านทิศใต้ของที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๒๕๓๖๘ ติดกับแม่น้ำแม่กลอง มีที่งอกริมตลิ่ง เนื้อที่ประมาณ ๒ ไร่ ๑ งาน ๒๕ ตารางวา ผู้ฟ้องคดีได้ครอบครองทำประโยชน์ต่อเนื่องจากเจ้าของที่ดินเดิมมาเกินกว่า ๑๐ ปี โดยปลูกไม้ยืนต้นไว้หลายชนิด สร้างเขื่อนคอนกรีตเสริมเหล็ก (ค.ส.ล.) ริมตลิ่ง และปลูกบ้านเลขที่ ๔๓/๑ หมู่ที่ ๕ ตำบลพงสวาย อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี ในที่งอกริมตลิ่งดังกล่าว ส่วนที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๔๔๐๐๖ และที่ดินตาม น.ส. ๓ เลขที่ ๖๗/๖๐

/ซึ่งอยู่ด้าน...

ซึ่งอยู่ด้านทิศตะวันตกของที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๒๕๓๖๘ มีทางสาธารณประโยชน์กว้างประมาณ ๒ วา ยาวประมาณ ๑๕ วา คั่นอยู่ระหว่างที่ดินทั้งสองแปลงตลอดแนว แต่ไม่มีสภาพเป็นทางมานานหลายสิบปีแล้ว มีต้นไม้เบญจพรรณขึ้นเต็มพื้นที่ ผู้ฟ้องคดีจึงติดต่อขอเช่าทางสาธารณประโยชน์ดังกล่าวต่อผู้ถูกฟ้องคดีเพราะเป็นทางที่แทรกอยู่ตรงกลาง และเมื่อวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๕๒ ผู้ฟ้องคดีได้เข้าแจ้งสำนักงานทองตอรั้งวัดเอกชน ซึ่งจดทะเบียนกับกรมที่ดินเพื่อทำการรังวัดตรวจสอบที่ดินของผู้ฟ้องคดีและเอกสารสิทธิที่ดินข้างเคียง ไม่ปรากฏว่ามีทางสาธารณประโยชน์ในที่ดินที่งอกออกจากที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๒๕๓๖๘ แต่อย่างไรก็ตามเมื่อผู้ถูกฟ้องคดีทราบเรื่องทางสาธารณะจึงได้ยื่นคำขอรังวัดสอบเขตที่ดินสาธารณประโยชน์ต่อสำนักงานที่ดินจังหวัดราชบุรี และนำชี้ทางสาธารณประโยชน์เป็นแนวยาวต่อเข้าไปในที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๒๕๓๖๘ และทิ้งกริมตลิ่งของผู้ฟ้องคดี ซึ่งผู้ฟ้องคดีไม่ได้ไปตามกำหนดนัดในการรังวัดที่ดิน เนื่องจากติดภารกิจและเห็นว่าเพ็ชรรังวัดแบ่งแยกโฉนดที่ดินเมื่อซื้อที่ดินแปลงโฉนดที่ดินเลขที่ ๔๔๐๐๖ จึงมอบอำนาจให้นายวรพล จงจำรัส ไประวางแนวเขตแทน ผู้ฟ้องคดีจึงคัดค้านการรังวัดที่ดินต่อสำนักงานที่ดินจังหวัดราชบุรี โดยยื่นแผนที่รังวัดของสำนักงานทองตอรั้งวัดเอกชนเพื่อประกอบการพิจารณา แต่ได้รับแจ้งจากสำนักงานที่ดินจังหวัดราชบุรีว่าสำนักงานที่ดินจังหวัดราชบุรีไม่มีอำนาจยกเลิกคำขอรังวัดและชี้ขาดเรื่องกรรมสิทธิ์ มีเพียงหน้าที่รังวัดตามที่คุณขอชี้เท่านั้น ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีนำผลการรังวัดที่ดินตามแผนที่กระดาษบาง (ร.ว. ๙) มาเป็นหลักฐานว่า ผู้ฟ้องคดีได้ก่อสร้างรั้ว ค.ส.ล. ขนาดสูง ๒ เมตร ยาว ๔ เมตร ปิดทางสาธารณประโยชน์ทางด้านทิศตะวันออกของที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๒๕๓๖๘ บริเวณหมุดหลักเขตที่ดิน หมายเลข ด ๒๐๐๒ และทางด้านทิศตะวันตกของที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๙๑๕๔๒ บริเวณหมุดหลักเขตที่ดิน หมายเลข ๖๓๘๑ เชื่อมกับมุมแปลงที่ดินตาม น.ส. ๓ เลขที่ ๖๗/๖๐ หลังจากนั้น ผู้ถูกฟ้องคดี ในฐานะเจ้าพนักงานท้องถิ่น ได้มีหนังสือสำนักงานเทศบาลตำบลหลักเมืองที่ รบ ๕๓๖๐๓/๑๙๙๙ ลงวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๓ แจ้งให้ผู้ฟ้องคดีกับพวก ดำเนินการตามคำสั่งแบบ ค. ๔ เลขที่ ๒/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๓ ห้ามผู้ฟ้องคดี นายมนัส วงศ์ประดู่ นางสาวมนัสวี วงศ์ประดู่ นางมนัสศรี วงศ์ประดู่ และนางนันทมน วงศ์ประดู่ ใช้หรือยินยอมให้บุคคลใดใช้รั้ว ค.ส.ล. ขนาด สูง ๒ เมตร ยาว ๔ เมตร จำนวน ๒ จุด ที่ปิดทางสาธารณประโยชน์คำสั่งแบบ ค. ๗ เลขที่ ๓/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๓ ให้ผู้ฟ้องคดี นายมนัส วงศ์ประดู่ นางสาวมนัสวี วงศ์ประดู่ นางมนัสศรี วงศ์ประดู่ และนางนันทมน วงศ์ประดู่ รื้อถอนรั้ว ค.ส.ล. ดังกล่าวเฉพาะบริเวณที่ปิดทางสาธารณประโยชน์ทางด้านทิศตะวันออกของที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๒๕๓๖๘ บริเวณหมุดหลักเขตที่ดิน หมายเลข ด ๒๐๐๒ และทางด้านทิศตะวันตกของที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๙๑๕๔๒ บริเวณหมุดหลักเขตที่ดิน หมายเลข ๖๓๘๑ เชื่อมกับมุมแปลงที่ดินตาม น.ส. ๓ เลขที่ ๖๗/๖๐ และคำสั่งแบบ ค. ๙ เลขที่ ๔/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๓ ให้ผู้ฟ้องคดี นายมนัส วงศ์ประดู่ นางสาวมนัสวี วงศ์ประดู่ นางมนัสศรี วงศ์ประดู่ และนางนันทมน

/วงศ์ประดู่...

วงศ์ประดู่ ยื่นคำขอรับใบอนุญาตก่อสร้างรั้ว ค.ส.ล. ตามแบบ ข. ๑ ต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น ภายใน ๔๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับคำสั่ง ผู้ฟ้องคดีจึงยื่นคำขอใบอนุญาตก่อสร้างรั้ว ค.ส.ล. ที่พิพาท เมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ และได้ยื่นหนังสือ ลงวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๓ อุทธรณ์คำสั่งทั้งสามฉบับ ต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีมีหนังสือสำนักงานเทศบาลตำบลหลักเมือง ที่ รบ ๕๓๖๐๓/๒๓๗๔ ลงวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๓ ไม่อนุญาตให้ผู้ฟ้องคดีก่อสร้างรั้ว ค.ส.ล. ตามที่ขออนุญาตไว้ โดยระบุว่าที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๒๕๓๖๘ และแบบแปลนที่นำมา ขออนุญาตก่อสร้างไม่ตรงกับหนังสือรังวัดที่ดิน กระดาษบาง (ร.ว. ๙) ของสำนักงานที่ดิน จังหวัดราชบุรี และผู้ถูกฟ้องคดีได้มีคำสั่งเทศบาลตำบลหลักเมือง เลขที่ ๕/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๓ ให้ผู้ฟ้องคดีแก้ไขเปลี่ยนแปลง แผนผังบริเวณ แบบแปลน รายการประกอบ แบบแปลน หรือรายการคำนวณ โดยโฉนดที่ดินเลขที่ ๒๕๓๖๘ ที่แนบมาไม่ตรงกับเอกสาร ที่ผู้ถูกฟ้องคดีได้รับจากสำนักงานที่ดินจังหวัดราชบุรี จึงให้ผู้ฟ้องคดีตรวจสอบโฉนดที่ดิน เลขที่ ๒๕๓๖๘ กับสำนักงานที่ดินจังหวัดราชบุรีให้ชัดเจนก่อนขออนุญาต ผู้ฟ้องคดีรับทราบ คำสั่งไม่อนุญาตให้ก่อสร้างรั้ว ค.ส.ล. แล้ว แต่ไม่ได้ยื่นอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าว เนื่องจากเห็นว่า เรื่องอยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ ซึ่งมีประเด็นและรายละเอียด อย่างเดียวกัน จากนั้นผู้ถูกฟ้องคดีได้มีหนังสือสำนักงานเทศบาลตำบลหลักเมือง ที่ รบ ๕๓๖๐๓/ว ๑๐๔๔ ลงวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๕๔ แจ้งผลการพิจารณาอุทธรณ์ให้ผู้ฟ้องคดีทราบว่า คณะกรรมการ พิจารณาอุทธรณ์เห็นว่า รูปแผนที่กระดาษบาง (ร.ว. ๙) ที่สำนักงานที่ดินจังหวัดราชบุรีแจ้ง ผลการรังวัดสอบเขตทางสาธารณประโยชน์ ยังไม่ใช่เอกสารสิทธิตามกฎหมายที่ดิน และที่ริมตลิ่ง ติดกับโฉนดที่ดินเลขที่ ๒๕๓๖๘ ยังไม่มีเอกสารสิทธิ จึงเป็นที่สาธารณะ เหตุผลในคำสั่งห้ามใช้อาคาร แบบ ค. ๔ และคำสั่งให้รื้อถอนอาคาร แบบ ค. ๗ บริเวณด้านทิศตะวันออก จึงไม่ตรงตามข้อเท็จจริง แต่ไม่ว่าจะเป็นทางสาธารณประโยชน์หรือที่สาธารณะ ผู้ฟ้องคดีก็ไม่สามารถก่อสร้างรั้วบริเวณ ดังกล่าวได้ ส่วนกรณีด้านทิศตะวันตก ผู้ฟ้องคดียอมรับอยู่แล้วว่าได้ก่อสร้างรั้ว ค.ส.ล. ปิดกั้น ทางสาธารณประโยชน์ เพราะในโฉนดที่ดินเป็นรูปแสดงเขตทางสาธารณประโยชน์อย่างชัดเจน จึงมีคำวินิจฉัยอุทธรณ์ ที่ ๑/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๕๔ ให้ยกอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดี ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าด้านทิศใต้ของที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๒๕๓๖๘ มิได้ติดทางสาธารณประโยชน์ เนื่องจากทางสาธารณประโยชน์ได้สิ้นสภาพไปก่อนแล้ว การสร้างรั้ว ค.ส.ล. จึงเป็นสิทธิอันชอบ ธรรมของผู้ฟ้องคดีเพื่อปกป้องทรัพย์สินที่อยู่ในที่ดินทั้งสามแปลง และที่งอริมตลิ่งของผู้ฟ้องคดี การที่ผู้ถูกฟ้องคดีมีคำสั่งตามหนังสือสำนักงานเทศบาลตำบลหลักเมือง ที่ รบ ๕๓๖๐๓/๒๓๗๔ ลงวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๓ ไม่อนุญาตให้ผู้ฟ้องคดีก่อสร้างรั้ว ค.ส.ล. และมีคำสั่ง แบบ ค. ๗ เลขที่ ๓/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๓ ให้ผู้ฟ้องคดีกับพวกรื้อถอนรั้ว ค.ส.ล. สูง ๒ เมตร ยาว ๔ เมตร จำนวน ๒ จุด โดยระบุว่า ปิดทางสาธารณประโยชน์ จึงเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ผู้ฟ้องคดีจึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองชั้นต้น

/ขอให้...

ขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง ดังนี้

๑. เพิกถอนคำสั่ง แบบ ค. ๗ เลขที่ ๓/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๓ ที่ให้ผู้ฟ้องคดีกับพวกหรือถอนรั้ว ค.ส.ล. สูง ๒ เมตร ยาว ๔ เมตร จำนวน ๒ จุด เฉพาะบริเวณที่ปิดทางสาธารณประโยชน์ทางด้านทิศตะวันออกของที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๒๕๓๖๘ บริเวณหมุดหลักเขตที่ดิน หมายเลข ด ๒๐๐๒ และทางด้านทิศตะวันตกของที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๙๑๕๔๒ บริเวณหมุดหลักเขตที่ดิน หมายเลข ๖๓๘๑ เชื่อมกับมุมแปลงที่ดินตาม น.ส. ๓ เลขที่ ๖๗/๖๐

๒. เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีตามหนังสือสำนักงานเทศบาลตำบลหลักเมือง ที่ รบ ๕๓๖๐๓/๒๓๗๔ ลงวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๓ ที่ไม่อนุญาตให้ผู้ฟ้องคดีก่อสร้างรั้ว ค.ส.ล.

ศาลปกครองชั้นต้นมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องในข้อหาที่ผู้ฟ้องคดีฟ้องขอให้เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีตามหนังสือสำนักงานเทศบาลตำบลหลักเมือง ที่ รบ ๕๓๖๐๓/๒๓๗๔ ลงวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๓ ที่ไม่อนุญาตให้ผู้ฟ้องคดีก่อสร้างรั้ว ค.ส.ล. ไว้พิจารณา เนื่องจากผู้ฟ้องคดีไม่ได้ยื่นอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร จึงเป็นกรณีที่ผู้ฟ้องคดียังไม่ได้ดำเนินการตามขั้นตอนและวิธีการสำหรับการแก้ไขความเดือดร้อนหรือเสียหายตามที่กฎหมายกำหนดไว้โดยเฉพาะก่อนฟ้องคดีตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ ผู้ฟ้องคดีจึงไม่มีสิทธิฟ้องขอให้เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ไม่อนุญาตให้ก่อสร้างรั้ว ค.ส.ล. ได้

ผู้ถูกฟ้องคดีให้การว่า นายนคร ทศนาแท้ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๕ ตำบลพงสวาย อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี ได้ยื่นคำร้องเมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๕๒ ขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีตรวจสอบทางสาธารณะเนื่องจากพบว่ามี การก่อสร้างรั้วลวดหนามปิดกั้นทางเดินสัญจรของประชาชนที่ได้ใช้มาเป็นระยะเวลาาน บริเวณทิศใต้ของที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๔๔๐๐๖ ตำบลพงสวาย อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี ซึ่งมีผู้ฟ้องคดีและนางนันทมน วงศ์ประดู่ ถือกรรมสิทธิ์ และที่ดินที่อยู่ติดกันทางทิศตะวันออก ตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๒๕๓๖๘ ตำบลพงสวาย อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี ซึ่งมีนางสาวมนัสวี วงศ์ประดู่ นางมนัสรวี วงศ์ประดู่ และผู้ฟ้องคดี ถือกรรมสิทธิ์ ผู้ถูกฟ้องคดีจึงขอความร่วมมือจากสำนักงานที่ดินจังหวัดราชบุรีเพื่อรังวัดตรวจสอบแนวเขตทางสาธารณประโยชน์ที่ติดกับที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๔๔๐๐๖ โฉนดที่ดินเลขที่ ๒๕๓๖๘ และโฉนดที่ดินเลขที่ ๘๘๔๖๖ ตำบลพงสวาย อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี ตามหนังสือสำนักงานเทศบาลตำบลหลักเมือง ที่ รบ ๕๓๖๐๓/๘๕๘ ลงวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๕๒ และเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดราชบุรีได้มีหนังสือสำนักงานที่ดินจังหวัดราชบุรี ที่ รบ ๐๐๑๙.๓/๑๐๒๖๔ ลงวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๒ แจ้งผู้ถูกฟ้องคดีว่า สำนักงานที่ดินจังหวัดราชบุรีได้ดำเนินการรังวัดตรวจสอบแปลงที่ดินดังกล่าวเสร็จเรียบร้อยแล้ว พร้อมทั้งส่งรูปแผนที่กระดาษบาง (ร.ว. ๙) ซึ่งแสดงให้เห็นว่า มีเขตทางหลวงของเทศบาล

/ความกว้าง...

ความกว้าง ๔ เมตร ต่อจากที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๔๔๐๐๖ เลขที่ ๒๕๓๖๘ และเลขที่ ๘๘๔๖๖ ทางด้านทิศใต้ตลอดแนว ต่อมา เมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๓ ผู้ถูกฟ้องคดีตรวจสอบพบว่า ผู้ฟ้องคดีกับพวกสร้างกำแพง ค.ส.ล. รุกล้ำเข้าไปในที่ดินสาธารณะประโยชน์ ดังนี้ ๑. บริเวณด้านทิศใต้ของที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๙๑๕๔๒ ของนางมณฑา ชื่นพิชัย (ซึ่งติดกับที่ดินทางทิศตะวันตกของผู้ฟ้องคดีกับพวกตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๔๔๐๐๖) โดยหลักหมุดที่ ฉ ๖๓๘๑ ปรากฏแนวเขตทางสาธารณประโยชน์ (ทางหลวงเทศบาล) คั่นกลางระหว่างที่ดินดังกล่าวกับที่ดินของผู้ฟ้องคดีกับพวกตาม น.ส. ๓ เลขที่ ๖๗/๖๐ ตำบลพงสวาย อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี โดยผู้ฟ้องคดีกับพวกสร้างกำแพงปิดกั้นเขตทางสาธารณประโยชน์ มีความยาวจากทิศเหนือสู่ทิศใต้ตลอดแนวที่ดินตาม น.ส. ๓ เลขที่ ๖๗/๖๐ ๒. บริเวณด้านทิศใต้ของที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๒๕๓๖๘ บริเวณหลักหมุดที่ ด ๒๐๐๒ ปรากฏแนวเขตทางสาธารณประโยชน์ (ทางหลวงเทศบาล) คั่นกลางระหว่างที่ดินดังกล่าวกับที่ดินที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่าเป็นที่อกริมตลิ่ง โดยผู้ฟ้องคดีกับพวกสร้างกำแพงปิดกั้นเขตทางสาธารณประโยชน์ มีความยาวจากทิศเหนือสู่ทิศใต้ตลอดแนวที่อ้างว่าเป็นที่อกริมตลิ่ง ผู้ถูกฟ้องคดีจึงอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ และข้อ ๕ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๔๔ มีหนังสือสำนักงานเทศบาลตำบลหลักเมืองที่ รบ ๕๓๖๐๓/ว ๘๖๗ ลงวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๕๓ และหนังสือสำนักงานเทศบาลตำบลหลักเมืองที่ รบ ๕๓๖๐๓/ว ๑๕๙๗ ลงวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๓ แจ้งให้ผู้ฟ้องคดีกับพวกหรือถอนกำแพง บริเวณที่ปิดกั้นทางสาธารณประโยชน์ เนื่องจากผู้ฟ้องคดีกับพวกไม่รื้อถอนกำแพงรั้ว ค.ส.ล. บริเวณที่ปิดกั้นทางสาธารณประโยชน์ และไม่ขออนุญาตก่อสร้างกำแพงรั้ว ค.ส.ล. นอกเหนือไปจากที่ปิดกั้นทางสาธารณประโยชน์ ผู้ถูกฟ้องคดีจึงอาศัยอำนาจตามมาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ออกคำสั่งแบบ ค. ๔ เลขที่ ๒/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๓ ห้ามมิให้ผู้ฟ้องคดีกับพวกใช้หรือยินยอมให้บุคคลใดใช้รั้ว ค.ส.ล. ขนาด สูง ๒ เมตร ยาว ๔ เมตร จำนวน ๒ จุด ที่ปิดทางสาธารณประโยชน์ คำสั่ง แบบ ค. ๗ เลขที่ ๓/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๓ ให้ผู้ฟ้องคดีกับพวกหรือถอนรั้ว ค.ส.ล. ดังกล่าว เฉพาะบริเวณที่ปิดทางสาธารณประโยชน์ทางด้านทิศตะวันออกของที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๒๕๓๖๘ บริเวณหมุดหลักเขตที่ดิน หมายเลข ด ๒๐๐๒ และทางด้านทิศตะวันตกของที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๙๑๕๔๒ บริเวณหมุดหลักเขตที่ดิน หมายเลข ๖๓๘๑ เชื่อมกับมุมแปลงที่ดินตาม น.ส. ๓ เลขที่ ๖๗/๖๐ และคำสั่ง แบบ ค. ๙ เลขที่ ๔/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๓ ให้ผู้ฟ้องคดีกับพวกยื่นคำขอรับใบอนุญาตก่อสร้างรั้ว ค.ส.ล. ตามแบบ ข. ๑ ต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นภายใน ๔๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับคำสั่ง โดยมีหนังสือสำนักงานเทศบาลตำบลหลักเมืองที่ รบ ๕๓๖๐๓/๑๙๙๙ ลงวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๓ แจ้งคำสั่งดังกล่าวให้ผู้ฟ้องคดีกับพวกทราบ จากนั้นเมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ นางมณฑา ชื่นพิชัย เจ้าของกรรมสิทธิ์ที่ดินตาม

/โฉนดที่ดิน...

โฉนดที่ดินเลขที่ ๙๑๕๔๒ ได้ขออนุญาตก่อสร้างรั้ว ค.ส.ล. ความยาว ๑๓๐ เมตร กั้นแนวเขตที่ดินของถนนทางด้านทิศตะวันออกและทิศใต้ของที่ดินซึ่งสร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว และผู้ถูกฟ้องคดีอนุญาตให้ก่อสร้างตามใบอนุญาตเลขที่ ๗๘/๒๕๕๓ ซึ่งแนวเขตที่ก่อสร้างรั้ว ค.ส.ล. อยู่ระหว่างหลักหมุดที่ ๙ ฎ ๒๐๙๖ ถึงหลักหมุดที่ ๙ ฎ ๒๐๗๕ และหลักหมุดที่ ๙ ฎ ๒๐๗๕ ถึงหลักหมุดที่ ฉ ๖๓๘๑ ส่วนผู้ฟ้องคดีได้ยื่นคำขอ ลงวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ ขออนุญาตก่อสร้างรั้ว ค.ส.ล. ความยาว ๑๖ เมตร กั้นแนวเขตที่ดินทางด้านทิศเหนือของที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๔๔๐๐๖ ซึ่งสร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว และผู้ถูกฟ้องคดีมีคำสั่งอนุญาตให้ก่อสร้างตามใบอนุญาตเลขที่ ๗๘/๒๕๕๓ ซึ่งแนวเขตที่ก่อสร้างรั้ว ค.ส.ล. อยู่ระหว่างหลักหมุดที่ ๙ ฎ ๒๐๙๖ ถึงหลักหมุดที่ ด ๒๕๕๑ และผู้ฟ้องคดีได้ขออนุญาตก่อสร้างรั้ว ค.ส.ล. ความยาวรวม ๑๗๑ เมตร กั้นแนวเขตที่ดินทางด้านทิศเหนือและทิศตะวันออกของที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๒๕๓๖๘ ซึ่งสร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว เช่นเดียวกัน แต่ผู้ถูกฟ้องคดีพิจารณาเห็นว่า แนวเขตการก่อสร้างรั้ว ค.ส.ล. ขัดกับต้นร่างกระดาษบาง (ร.ว. ๙) ของสำนักงานที่ดินจังหวัดราชบุรี ผู้ถูกฟ้องคดีจึงมีหนังสือสำนักงานเทศบาลตำบลหลักเมือง ที่ รบ ๕๓๖๐๓/๒๓๗๔ ลงวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๓ แจ้งคำสั่งไม่อนุญาตให้ก่อสร้างให้ผู้ฟ้องคดีทราบ ผู้ถูกฟ้องคดีเห็นว่า คำสั่งห้ามใช้อาคารหรือยินยอมให้บุคคลใดใช้อาคารที่อาจเป็นภัยอันตราย (แบบ ค. ๔) เลขที่ ๒/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๓ คำสั่งให้รื้อถอนอาคาร (แบบ ค. ๗) เลขที่ ๓/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๓ และคำสั่งให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตก่อสร้าง (แบบ ค. ๙) เลขที่ ๔/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๓ ขอบด้วยกฎหมายกล่าวคือ เมื่อแนวเขตที่ดินจากหลักหมุดที่ ฉ ๖๓๘๑ บริเวณทิศใต้ของที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๙๑๕๔๒ ของนางมณฑา ขึ้นพิชัย ถึงหลักหมุดที่ ๖ ฎ ๑๐๗๐ ของที่ดินตาม น.ส. ๓ เลขที่ ๖๗/๖๐ ของผู้ฟ้องคดีกับพวก ปรากฏเป็นเขตทางหลวงเทศบาลตามต้นร่างกระดาษบาง (ร.ว. ๙) ที่สำนักงานที่ดินจังหวัดราชบุรีแจ้งให้ผู้ฟ้องคดีทราบ และผู้ฟ้องคดียอมรับในคำฟ้องว่า ระหว่างที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๔๔๐๐๖ และที่ดินตาม น.ส. ๓ เลขที่ ๖๗/๖๐ มีทางสาธารณประโยชน์กว้างประมาณ ๒ วา ยาวประมาณ ๑๕ วา คั่นอยู่ตลอดแนวของที่ดินทั้งสองแปลง และยอมรับในคำอุทธรณ์ที่ยื่นต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ว่า ระหว่างที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๔๔๐๐๖ และที่ดินตาม น.ส. ๓ เลขที่ ๖๗/๖๐ มีทางสาธารณประโยชน์กว้าง ๒ วา ยาว ๑๕ วา คั่นอยู่ สภาพที่ดินเมื่อซื้อไม่มีสภาพเป็นทาง แต่เป็นป่าละเมาะรกชัฏ อีกทั้ง ระบุว่าได้โต้แย้งเรื่องทางสาธารณประโยชน์ กว้าง ๒ วา ยาว ๑๕ วา ซึ่งคั่นอยู่ระหว่างที่ดินทั้งสองแปลงตามที่ปรากฏในแผนที่เอกสารสิทธิ ดังนั้น การที่ผู้ฟ้องคดีกับพวกสร้างรั้ว ค.ส.ล. ปิดกั้นเขตทางบริเวณหลักหมุดที่ ฉ ๖๓๘๑ ด้านทิศใต้ของที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๙๑๕๔๒ ถึงหลักหมุดที่ ๖ ฎ ๑๐๗๐ ของที่ดินตาม น.ส. ๓ เลขที่ ๖๗/๖๐ จึงเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย คำสั่งแบบ ค. ๔ เลขที่ ๒/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๓ ที่ผู้ถูกฟ้องคดีห้ามผู้ฟ้องคดีกับพวกใช้หรือยินยอมให้บุคคลใดใช้รั้ว ค.ส.ล. ที่ปิดทางสาธารณประโยชน์ทางทิศตะวันตกของที่ดิน

/ตามโฉนดที่ดิน...

ตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๙๑๕๔๒ บริเวณหลักหมุดที่ ฉ ๖๓๘๑ ถึงหลักหมุดที่ ๖ ฎ ๑๐๗๐ ของที่ดิน น.ส. ๓ เลขที่ ๖๗/๖๐ และคำสั่งเลขที่ ๓/๒๕๕๓ แบบ ค. ๗ ลงวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๓ ที่ผู้ถูกฟ้องคดีแจ้งให้ผู้ฟ้องคดีกับพวกหรือถอนรั้ว ค.ส.ล. ที่ปิดทางสาธารณประโยชน์ด้านทิศตะวันตกของที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๙๑๕๔๒ บริเวณหลักหมุดที่ ฉ ๖๓๘๑ ถึงหลักหมุดที่ ๖ ฎ ๑๐๗๐ ของที่ดินตาม น.ส. ๓ เลขที่ ๖๗/๖๐ รวมถึงการแจ้งสิทธิในการอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวแล้ว จึงขอด้วยกฎหมาย สำหรับแนวเขตที่ดินจากหลักหมุดที่ ด ๒๐๐๒ ของที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๒๕๓๖๘ ถึงที่งอกริมตลิ่งจากทิศเหนือไปสู่ทิศใต้ นั้น ผู้ถูกฟ้องคดีเห็นว่า แม้ผู้ฟ้องคดีอ้างในการอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ว่า “ก่อนตัดสินใจซื้อที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๒๕๓๖๘ ผู้ฟ้องคดีได้ตรวจสอบความถูกต้องเรื่องเอกสารสิทธิจากสำนักงานที่ดินและสอบถามข้อมูลจากเพื่อนบ้านข้างเคียงผู้อาศัยมาแต่เก่าก่อน และจากกำนันวุฒิ เจริญชนม์ ซึ่งทุกคนยืนยันตรงตามเอกสารว่า ที่ดินแปลงนี้มีแนวเขตจากถนนพวงสวาย – บางป่า ถึงแม่น้ำแม่กลอง ไม่มีทางสาธารณประโยชน์ตัดผ่านส่วนหนึ่งส่วนใดในที่ดินแต่ประการใด” แต่ข้อกล่าวอ้างดังกล่าวขัดแย้งกับข้อมูลที่ปรากฏในคำร้องของนายนคร ที่ขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีตรวจสอบทางสาธารณะมีรั้วลวดหนามปิดกัน โดยแจ้งว่าเดิมเป็นทางสัญจรที่ประชาชนได้ใช้เป็นระยะเวลาานาน ผู้ถูกฟ้องคดีเห็นว่าต้นร่างกระดาษบาง (ร.ว. ๙) ที่สำนักงานที่ดินจังหวัดราชบุรีแจ้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีทราบปรากฏเป็นเขตทางหลวงเทศบาลอย่างชัดเจน มิได้มีการถอนสภาพที่สาธารณประโยชน์เพื่อนำไปใช้ในเรื่องอื่น และสอดคล้องกับข้อมูลที่นายนครแจ้งผู้ถูกฟ้องคดีเพิ่มเติมว่า แนวเขตทางดังกล่าวมีลักษณะเป็นทางเดินยาวผ่านหลายหมู่บ้าน จากหมู่ที่ ๕ ตำบลพวงสวาย ไปทางทิศตะวันตกจะเป็นทางผ่านไปหมู่ที่ ๔ และหมู่ที่ ๓ ตำบลพวงสวาย ทิศตะวันออกจะเป็นทางผ่านไปหมู่ที่ ๖ และหมู่ที่ ๗ ตำบลพวงสวาย การที่ผู้ฟ้องคดีกับพวกสร้างรั้ว ค.ส.ล. ปิดกันเขตทางบริเวณหลักหมุดที่ ด ๒๐๐๒ บริเวณทิศใต้ของที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๒๕๓๖๘ ไปจนถึงที่งอกริมตลิ่งที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้าง จึงเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย คำสั่งห้ามใช้อาคารหรือยินยอมให้บุคคลใดใช้อาคารที่อาจเป็นภัยอันตราย แบบ ค. ๔ เลขที่ ๒/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๓ ที่ห้ามมิให้ผู้ฟ้องคดีกับพวกใช้หรือยินยอมให้บุคคลใดใช้รั้ว ค.ส.ล. ที่ปิดทางสาธารณประโยชน์ทางทิศตะวันออกของที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๒๕๓๖๘ บริเวณหลักหมุดที่ ด ๒๐๐๒ และคำสั่งให้รื้อถอนอาคาร แบบ ค. ๗ เลขที่ ๓/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๓ ที่ให้ผู้ฟ้องคดีกับพวกหรือถอนรั้ว ค.ส.ล. ที่ปิดทางสาธารณประโยชน์ทางทิศตะวันออกของที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๒๕๓๖๘ บริเวณหลักหมุดที่ ด ๒๐๐๒ รวมถึงการแจ้งสิทธิของผู้ฟ้องคดีในการอุทธรณ์ทั้งสองคำสั่ง จึงขอด้วยกฎหมายแล้วเช่นกัน นอกจากนี้ ยังมีแนวกำแพงรั้วที่ผู้ฟ้องคดีกับพวกสร้างโดยไม่ได้ขออนุญาตจากผู้ถูกฟ้องคดี นอกเหนือไปจากที่ปิดกันทางหลวงเทศบาล ซึ่งได้แก่ บริเวณทิศตะวันตกของที่ดินตาม น.ส. ๓ เลขที่ ๖๗/๖๐ ตั้งแต่หลักหมุดที่ ๖ ฎ ๐๖๒๕ ถึงหลักหมุดที่ ๖ ฎ ๑๐๗๐ บริเวณทิศเหนือของที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๒๕๓๖๘ ตั้งแต่หลักหมุดที่ ด ๒๕๕๑

/ถึงหลักหมุด...

ถึงหลักหมุดที่ ด ๑๖๐๙ และทิศตะวันออกของแปลงที่ดินโฉนดเดียวกัน ตั้งแต่หลักหมุดที่ ด ๑๖๐๙ ถึงหลักหมุดที่ ด ๒๐๐๒ ซึ่งผู้ฟ้องคดีได้มีคำสั่งเลขที่ ๔/๒๕๕๓ แบบ ค. ๙ ลงวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๓ ให้ผู้ฟ้องคดีกับพวกยื่นคำขอรับใบอนุญาตก่อสร้างรั้ว ค.ส.ล. ดังกล่าว และแจ้งสิทธิอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวแล้ว จึงเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายเช่นกัน ส่วนกรณีที่ผู้ฟ้องคดียื่นคำขอรังวัดตรวจสอบแนวเขตทางสาธารณประโยชน์ที่ติดกับที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๔๔๐๐๖ โฉนดที่ดินเลขที่ ๒๕๓๖๘ และโฉนดที่ดินเลขที่ ๘๘๔๖๖ ด้านทิศใต้ ต่อสำนักงานที่ดินจังหวัดราชบุรี นั้น มิได้เป็นโดยการฉ้อฉล หลอกลวงผู้ฟ้องคดีหรือบังอาจนำชี้แต่เพียงฝ่ายเดียวตามที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้าง แต่เป็นการอาศัยอำนาจที่กฎหมายกำหนดให้ผู้ฟ้องคดีมีหน้าที่ดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ส่วนกรณีที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่า ไม่มีทางสาธารณประโยชน์และสภาพทางสาธารณประโยชน์ได้สิ้นไปแล้วนั้น เป็นคำกล่าวอ้างที่ปราศจากหลักฐาน กล่าวคือ ทางสาธารณประโยชน์เกิดขึ้นด้วยผลของกฎหมาย แม้ประชาชนไม่ได้ใช้ประโยชน์ ก็ไม่ได้ทำให้สิ้นสภาพไป ทั้งนี้ โดยเทียบเคียงตามคำพิพากษาฎีกาที่ ๑๗๖๘/๒๕๔๘ นอกจากนี้ เมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๔ ผู้ฟ้องคดีได้รังวัดที่ดินตาม น.ส. ๓ เลขที่ ๖๗/๖๐ เพื่อขออนุญาตโฉนดที่ดิน ดังนั้น แนวเขตที่ดินดังกล่าวในคำให้การแก้คำฟ้องของผู้ฟ้องคดีจึงเป็นไปตามหลักหมุดของเอกสารรังวัดที่เกิดขึ้น

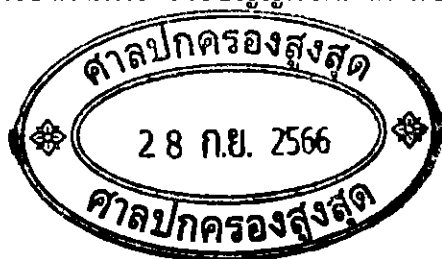
ศาลปกครองชั้นต้นวินิจฉัยว่า ที่ดินของผู้ฟ้องคดีตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๔๔๐๐๖ และที่ดินตามหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. ๓) เลขที่ ๖๗/๖๐ ปรากฏมีทางสาธารณะ กว้างประมาณ ๒ วา ยาว ๑๕ วา คั่นอยู่ระหว่างที่ดินทั้งสองแปลงตลอดแนวที่ดิน ทางสาธารณะดังกล่าวเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินอันเป็นทรัพย์สินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันตามมาตรา ๑๓๐๔ (๒) แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งโดยผลของกฎหมายไม่อาจทำให้การไม่ใช้ทางสาธารณประโยชน์ดังกล่าวสิ้นสภาพไปได้ และไม่อาจโอนที่สาธารณะแก่กันได้ เว้นแต่อาศัยอำนาจแห่งกฎหมายเฉพาะหรือพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๑๓๐๕ แห่งประมวลกฎหมายดังกล่าว และไม่ว่าผู้ฟ้องคดีจะครอบครองใช้ประโยชน์ทางพิพาทมาช้านานเพียงใด ก็ไม่อาจยกอายุความขึ้นเป็นข้อต่อสู้กับรัฐได้ตามมาตรา ๑๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายข้างต้น ทางสาธารณะดังกล่าวจึงยังคงมีสภาพเป็นทางสาธารณประโยชน์ มิได้สิ้นสภาพไปตามที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้าง ส่วนที่งอกริมตลิ่งที่งอกมาจากที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๒๕๓๖๘ ด้านทิศใต้ นั้น จากหลักฐานรูปแผนที่ที่ปรากฏตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๒๕๓๖๘ ด้านทิศใต้ระบุว่า มีแนวเขตติดแม่น้ำแม่กลอง ซึ่งผู้ฟ้องคดีอ้างว่าเกิดที่งอกริมตลิ่ง เนื้อที่ประมาณ ๒ ไร่ ๑ งาน ๒๕ ตารางวา แต่การจะพิสูจน์สิทธิในที่ดินส่วนที่เป็นที่งอกเพื่อใช้ยื่นรื้อนั้น ผู้ฟ้องคดีต้องดำเนินการเพื่อขออนุญาตเอกสารสิทธิในที่ดินตามขั้นตอนและวิธีการที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายที่ดิน เนื่องจากยังไม่เป็นที่แน่ชัดว่าที่งอกริมตลิ่งดังกล่าวงอกมาจากที่ดินแปลงใดและมีเนื้อที่จำนวนเพียงใด เพราะโดยสภาพแล้วที่งอกส่วนนี้อาจงอกมาจากทางสาธารณประโยชน์อันเป็นเขตที่ดินติดต่อบางส่วนก็เป็นได้

/ลำพัง...

ลำพังแต่เพียงพิจารณาแผนผังที่ผู้ฟ้องคดีอ้างส่งต่อศาล ซึ่งจัดทำโดยสำนักงานทองตอรั้งวัดเอกชน ก็ไม่อาจถือเป็นการพิสูจน์สิทธิในที่ดินส่วนดังกล่าวเพื่อใช้ยื่นรัฐได้ เนื่องจากมิใช่การดำเนินการตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายที่ดิน กรณีจึงไม่อาจรับฟังเป็นที่ยุติได้ว่าที่งอกริมตลิ่งเนื้อที่ประมาณ ๒ ไร่ ๑ งาน ๒๕ ตารางวา ที่ระบุในรูปแผนที่เป็นที่ดินที่งอกมาจากที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๒๕๓๖๘ ด้านทิศใต้ตามที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้าง เมื่อไม่ปรากฏหลักฐานว่าได้มีการพิสูจน์สิทธิในที่ดินส่วนนี้ตามขั้นตอนและวิธีการที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายที่ดิน ย่อมต้องสันนิษฐานว่าที่ดินส่วนนี้เป็นที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินตามมาตรา ๑๓๐๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ผู้ฟ้องคดีจึงไม่มีสิทธิหวงกันเพื่อครอบครองใช้ประโยชน์ในทางสาธารณะและที่งอกริมตลิ่งดังกล่าวแต่เพียงฝ่ายเดียว การที่ผู้ถูกฟ้องคดีโดยนายกเทศมนตรี ในฐานะเจ้าพนักงานท้องถิ่น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ มีคำสั่งเลขที่ ๓/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๓ ให้ผู้ฟ้องคดีกับพวกหรือถอนรั้ว ค.ส.ล. สูง ๒ เมตร ยาว ๔ เมตร จำนวน ๒ จุด เฉพาะบริเวณที่ปิดทางสาธารณประโยชน์ทางด้านทิศตะวันออกของที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๒๕๓๖๘ บริเวณมุมหลักเขตที่ดิน หมายเลข ด ๒๐๐๒ และทางด้านทิศตะวันตกของที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๔๔๐๐๖ บริเวณมุมหลักเขตที่ดิน หมายเลข ๖๓๘๑ เชื่อมกับมุมแปลงที่ดินตามหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. ๓) เลขที่ ๖๗/๖๐ จึงเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว และพิพากษายกฟ้อง

ผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์ว่า ข้อเท็จจริงรับฟังเป็นที่ยุติว่าด้านทิศใต้ของที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๒๕๓๖๘ ในแผนที่หลังโฉนดที่ดินดังกล่าวระบุว่า ติดแม่น้ำแม่กลอง มิได้ระบุว่าติดทางสาธารณประโยชน์ตามที่ผู้ถูกฟ้องคดีกล่าวอ้าง และโฉนดที่ดินดังกล่าวจัดทำขึ้นโดยทางราชการก่อนที่ดินจะตกเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ฟ้องคดี และผู้ถูกฟ้องคดีไม่มีหลักฐานใดมาอ้างถึงการมีทางสาธารณประโยชน์ดังกล่าว แต่เป็นการนำชี้ให้ช่างทำการรังวัดให้เกิดทางสาธารณประโยชน์ขึ้นมาเอง และนำมาอ้างเป็นพยานหลักฐานต่อศาลเพื่อให้เชื่อว่ามีทางสาธารณประโยชน์ติดกับที่ดินตามโฉนดที่ดินดังกล่าว อันเป็นหลักฐานที่ไม่อาจรับฟังได้ และข้อเท็จจริงเป็นที่ยอมรับกันว่า ทิศใต้ของที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๒๕๓๖๘ มีที่งอกริมตลิ่งเนื้อที่ประมาณ ๒ ไร่ ๓ งาน ๒๕ ตารางวา จึงเป็นทรัพย์สินของเจ้าของที่ดินตามมาตรา ๑๓๐๘ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และกรณีที่ศาลปกครองชั้นต้นยอมรับข้อเท็จจริงว่าผู้ฟ้องคดียังมีได้ดำเนินการพิสูจน์สิทธิในที่ดินดังกล่าว โดยต้องดำเนินการขอเอกสารสิทธิตามประมวลกฎหมายที่ดิน จึงเป็นการยืนยันข้อเท็จจริงว่าที่ดินพิพาทที่ผู้ถูกฟ้องคดีอ้างว่าเป็นทางสาธารณประโยชน์ แต่ผู้ฟ้องคดียืนยันว่าไม่มีทางสาธารณประโยชน์ ยังเป็นปัญหาซึ่งต้องมีข้อยุติเสียก่อน และอยู่ในอำนาจวินิจฉัยชี้ขาดของศาลยุติธรรม มิใช่ศาลปกครอง คดีนี้จึงมิใช่คดีที่อยู่ในอำนาจของศาลปกครองตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง

พ.ศ. ๒๕๔๒ นอกจากนี้ คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่สั่งให้ผู้ฟ้องคดีรื้อถอนรั้วด้านที่ดินตามโฉนดที่ดิน เลขที่ ๔๔๐๐๖ กับที่ดินตาม น.ส. ๓ เลขที่ ๖๗/๖๐ นั้น เป็นการสั่งบังคับผิดคน ผู้ฟ้องคดีมิใช่ผู้สร้าง และขออนุญาตก่อสร้างรั้วดังกล่าว โดยผู้ที่ขออนุญาต คือ นายสวัสดิ์ ประสัดถพงศ์ จึงเป็นการออก คำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ขอให้ศาลปกครองสูงสุดพิพากษาเพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดี

ผู้ถูกฟ้องคดีแก้อุทธรณ์ว่า ด้านทิศใต้ของที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๒๕๓๖๘ มีเขตทางหลวงเทศบาล กว้าง ๔ เมตร ต่อจากด้านทิศใต้ของโฉนดที่ดินเลขที่ ๔๔๐๐๖ เลขที่ ๒๕๓๖๘ และเลขที่ ๘๘๔๖๖ ตลอดแนว โดยยืนยันได้จากหนังสือของสำนักงานที่ดิน จังหวัดราชบุรี ที่ รบ ๐๐๑๙.๓/๑๐๒๖๔ ลงวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๒ แนบต้นร่างกระดาษบาง (ร.ว. ๙) และการนำชี้ทางสาธารณประโยชน์ให้ช่างรังวัดของสำนักงานที่ดินจังหวัดราชบุรีเข้าไป ทำการรังวัดเป็นการปฏิบัติหน้าที่ดูแล คุ่มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ และระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการดูแลรักษา และคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๔๔ และช่างรังวัดมีอำนาจ เข้าไปในที่ดินข้างเคียงเพื่อประโยชน์ในการรังวัดที่ดินได้ โดยพิจารณาได้จากหนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๖๐๖/ว ๓๐๗๔๓ ลงวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๓๙ เรื่อง การรังวัดตรวจสอบที่สาธารณประโยชน์ ที่ไม่มีหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ประกอบกับคำร้องและข้อมูลที่นายนคร ทัศนากแท้ ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๕ ตำบลพงสวาย อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี ให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีว่า ทางดังกล่าวเป็น ทางสาธารณประโยชน์ ยาวผ่านหลายหมู่บ้าน จากหมู่ที่ ๕ ตำบลพงสวาย ไปทางทิศตะวันตก ผ่านไปหมู่ที่ ๔ และหมู่ที่ ๓ ตำบลพงสวาย ทิศตะวันออกเป็นทางเดินผ่านไปหมู่ที่ ๖ และหมู่ที่ ๗ ตำบลพงสวาย จึงเป็นหลักฐานของทางราชการที่สามารถอ้างต่อศาลได้ ส่วนกรณีที่ดินด้านทิศใต้ ของที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๒๕๓๖๘ มีที่งอกริมตลิ่ง เนื้อที่ประมาณ ๒ ไร่ ๓ งาน ๒๕ ตารางวา ซึ่งศาลปกครองชั้นต้นวินิจฉัยว่าเป็นที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินตามมาตรา ๑๓๐๔ (๒) แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ นั้น ข้อเท็จจริงดังกล่าวเป็นเพียงข้อสันนิษฐานประกอบ คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นว่า ที่งอกริมตลิ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินอันเป็น ทรัพย์สินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันเพื่อวินิจฉัยชี้ขาดคำสั่งเทศบาลตำบลหลักเมือง เลขที่ ๓/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๓ ซึ่งเป็นคำสั่งทางปกครองว่า เป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว จึงถือว่าเป็นข้อพิพาทที่อยู่ในเขตอำนาจของศาลปกครอง อีกทั้ง ที่งอกริมตลิ่งอาจงอกออกมาจาก ทางสาธารณประโยชน์ ทำให้ที่งอกดังกล่าวเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินประเภททรัพย์สิน สำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันตามมาตรา ๑๓๐๔ (๒) แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ผู้ใดจะมีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองไม่ได้ ทั้งนี้ โดยเทียบเคียงตามคำพิพากษาฎีกาที่ ๑๘๕๑/๒๕๒๘ และคำพิพากษาฎีกาที่ ๒๓๙๓/๒๕๒๓ ส่วนกรณีที่ผู้ถูกฟ้องคดีมีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีรื้อถอนรั้วทางด้าน ทิศตะวันตกของที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๔๔๐๐๖ และที่ดินตาม น.ส. ๓ เลขที่ ๖๗/๖๐ นั้น

/ปรากฏ...

ปรากฏข้อเท็จจริงตามคำให้การของผู้ถูกฟ้องคดีแล้วว่า กำแพง ค.ส.ล. ที่ปิดกั้นทางหลวงเทศบาล เป็นแนวกำแพงเดียวกันกับกำแพงรั้วที่ผู้ฟ้องคดีและพวกก่อสร้างเป็นแนวยาวทางด้านทิศตะวันตกของแปลงที่ดินตาม น.ส. ๓ เลขที่ ๖๗/๖๐ และผู้ฟ้องคดียอมรับในคำฟ้องว่า หลังจากที่ดินผู้ฟ้องคดีซื้อที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๔๔๐๐๖ โฉนดที่ดินเลขที่ ๒๕๓๖๘ และ น.ส. ๓ เลขที่ ๖๗/๖๐ ผู้ฟ้องคดีได้ก่อสร้างรั้ว ค.ส.ล. ล้อมที่ดินทั้งสามแปลงและตั้งอกริมตลิ่งเพื่อปกป้องทรัพย์สินของผู้ฟ้องคดี จึงเป็นหลักฐานที่ชัดเจนว่าผู้ฟ้องคดีกับพวกเป็นผู้ดำเนินการก่อสร้างกำแพงรั้วคอนกรีตเสริมเหล็กในส่วนที่ปิดกั้นทางหลวงเทศบาล ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีมีอำนาจสั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร ผู้ควบคุมงานหรือผู้ดำเนินการ รื้อถอนได้ตามมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่แจ้งแก่ผู้ฟ้องคดีกับพวกในฐานะเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร ผู้ควบคุมงานหรือผู้ดำเนินการให้รื้อถอนกำแพง จึงเป็นคำสั่งที่แจ้งแก่ผู้เกี่ยวข้องโดยตรงแล้ว

ผู้ถูกฟ้องคดีชี้แจงข้อเท็จจริงตามคำสั่งศาลปกครองสูงสุดว่า ผู้ถูกฟ้องคดีได้ดำเนินการตรวจสอบบริเวณที่มีการก่อสร้างรั้วพบว่า มีการก่อสร้างล้อมแนวเขตที่ดินหลายแปลงและมีผู้ถือกรรมสิทธิ์ที่ดิน ดังนี้ ๑. โฉนดที่ดินเลขที่ ๒๕๓๖๘ ของนางสาวมนัสวี วงศ์ประดู่ นางมนัสรวี วงศ์ประดู่ และผู้ฟ้องคดี ๒. โฉนดที่ดินเลขที่ ๔๔๐๐๖ ของผู้ฟ้องคดี และนางนัทธมน วงศ์ประดู่ ๓. ที่ดิน น.ส. ๓ เลขที่ ๖๗/๖๐ ของผู้ฟ้องคดี และนางนัทธมน วงศ์ประดู่ ๔. ทางสาธารณประโยชน์อยู่ระหว่างโฉนดที่ดินเลขที่ ๔๔๐๐๖ และ น.ส. ๓ เลขที่ ๖๗/๖๐ ๕. ที่ดินริมตลิ่งต่อจากโฉนดที่ดินเลขที่ ๒๕๓๖๘ ๖. โฉนดที่ดินเลขที่ ๙๑๕๔๒ ของนางมณฑา ชื่นพิชัย โดยรั้ว ค.ส.ล. สูง ๒ เมตร ยาว ๔ เมตร จำนวน ๒ จุด ที่ผู้ถูกฟ้องคดีมีคำสั่งให้รื้อถอนตั้งอยู่ในอาณาเขตของที่ดินแปลงดังต่อไปนี้ จุดที่ ๑ ทิศเหนือ โฉนดที่ดินเลขที่ ๒๕๓๖๘ ของนางสาวมนัสวี วงศ์ประดู่ นางมนัสรวี วงศ์ประดู่ และผู้ฟ้องคดี โฉนดที่ดินเลขที่ ๘๘๔๖๖ ของนางสาวมาลัย ช่างน้อย ทิศใต้ ที่ดินริมตลิ่ง จุดที่ ๒ ทิศเหนือ โฉนดที่ดินเลขที่ ๙๑๕๔๒ ของนางมณฑา ชื่นพิชัย ที่ดิน น.ส. ๓ เลขที่ ๖๔ ของนายสวัสดิ์ ประสัถพงษ์ ทิศใต้ ที่ดิน น.ส. ๓ เลขที่ ๖๗/๖๐ ของผู้ฟ้องคดี และนางนัทธมน วงศ์ประดู่ ที่ดิน น.ส. ๓ เลขที่ ๖๔ ของนายสวัสดิ์ ประสัถพงษ์

สำนักงานที่ดินจังหวัดราชบุรีชี้แจงต่อศาลปกครองสูงสุดว่า ทางหลวงเทศบาลที่ปรากฏด้านทิศใต้ของโฉนดที่ดินเลขที่ ๙๑๕๔๒ และโฉนดที่ดินเลขที่ ๔๔๐๐๖ และทางเดินกว้าง ๒ วา ยาว ๑๕ วา ที่ปรากฏทางด้านทิศเหนือของ น.ส. ๓ เลขที่ ๖๗/๖๐ มีความเป็นมาดังนี้ เดิมนางด้วง เรืองฤทธิ์ธา ได้นำ ส.ค. ๑ เลขที่ ๖๐ หมู่ที่ ๕ ตำบลพงสวาย อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี มาขอออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. ๓) ในการรังวัดออก น.ส. ๓ ดังกล่าวได้ออกเป็น ๒ แปลง คือ น.ส. ๓ เลขที่ ๖๐ หมู่ที่ ๕ ตำบลพงสวาย อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี ออกให้เมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๐๓ ด้านทิศใต้จดทางเดินกว้าง ๒ วา ยาว ๑๕ วา และ น.ส. ๓ เลขที่ ๖๗/๖๐ หมู่ที่ ๕ ตำบลพงสวาย อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี

/ออกให้เมื่อ...

ออกให้เมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๐๓ ด้านทิศเหนือจดทางเดินกว้าง ๒ วา ยาว ๑๕ วา ต่อมา เมื่อนางด้วงได้เสียชีวิต นางบุญเรือน เรื่องฤทธิ์ธา ได้รับมรดก น.ส. ๓ ทั้งสองแปลง จดทะเบียนโอนมรดกเมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๐๓ นางบุญเรือนได้ขาย น.ส. ๓ ทั้งสองแปลง ให้แก่นางเพ็ชร พลอยหิน เมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๐๓ และนางเพ็ชรได้ขายที่ดิน ทั้งสองแปลงให้แก่นายอ่าว ลี้มสุวรรณ และนางตังไต้ ลี้มสุวรรณ เมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๑๙ ต่อมา นายอ่าวและนางตังไต้ ผู้ถือสิทธิครอบครอง ได้นำ น.ส. ๓ เลขที่ ๖๐ มาขอรังวัดออกโฉนด ตกค้าง คำขอฉบับที่ ๑๖๑/๑๖๔ ลงวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๓๓ ผลการรังวัดออกโฉนดที่ดิน น.ส. ๓ เลขที่ ๖๐ หมู่ที่ ๕ ตำบลพงสวาย อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี เนื้อที่ ๒ ไร่ ๒๗ ตารางวา รังวัดออกโฉนดที่ดินได้เนื้อที่ ๒ ไร่ ๑ งาน ๒๘ ตารางวา มากกว่าเดิม ๑ งาน ๑ ตารางวา ด้านทิศใต้ จดทางสาธารณประโยชน์ รูปแผนที่ปรากฏตามกระดาดขาบ (ร.ว. ๙) ลงวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๓๔ และได้ออกเป็นโฉนดที่ดินเลขที่ ๔๔๐๐๖ เมื่อวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๖ ด้านทิศใต้จด ทางสาธารณประโยชน์ ต่อมา นายสุเทพ ลี้มสุวรรณ นางมณฑา ชื่นพิชัย และนางตังไต้ ผู้ถือกรรมสิทธิ์ในที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๔๔๐๐๖ ได้รังวัดแบ่งกรรมสิทธิ์รวม โดยแปลงแยกไป อยู่ด้านทิศตะวันตกเป็นของนางมณฑา เป็นโฉนดที่ดินเลขที่ ๙๑๕๔๒ เนื้อที่ ๒ งาน ๓๒ ตารางวา และแปลงคงเหลือโฉนดที่ดินเลขที่ ๔๔๐๐๖ เนื้อที่ ๑ ไร่ ๒ งาน ๙๖ ตารางวา เป็นของนายสุเทพ ลี้มสุวรรณ และนางตังไต้ ลี้มสุวรรณ โดยการแบ่งแยกดังกล่าวเป็นการแบ่งแยกตามยาวโดยให้ ที่ดินทั้งแปลงแบ่งแยกและแปลงคงเหลือ ด้านทิศเหนือจดทางหลวงสายพงสวาย - บางป่า และด้านทิศใต้จดทางหลวงเทศบาล เหตุที่ปรากฏทางหลวงเทศบาลอยู่ในโฉนดที่ดินเลขที่ ๙๑๕๔๒ โฉนดที่ดินเลขที่ ๔๔๐๐๖ และ น.ส. ๓ เลขที่ ๖๗/๖๐ โดยไม่ปรากฏในโฉนดที่ดินเลขที่ ๒๕๓๖๘ และโฉนดที่ดินเลขที่ ๘๘๔๖๖ ซึ่งอยู่ข้างเคียงทางด้านทิศตะวันออก และไม่ปรากฏใน น.ส. ๓ เลขที่ ๖๐ ซึ่งอยู่ข้างเคียงด้านทิศตะวันตก นั้น เนื่องจากโฉนดที่ดินเลขที่ ๙๑๕๔๒ โฉนดที่ดิน เลขที่ ๔๔๐๐๖ และ น.ส. ๓ เลขที่ ๖๗/๖๐ มีที่มาจากแปลงเดิมแปลงเดียวกันนั้น คือ เดิมเป็น ส.ค. ๑ เลขที่ ๖๐ หมู่ที่ ๕ ตำบลพงสวาย อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี ส่วนโฉนดที่ดินเลขที่ ๒๕๓๖๘ และโฉนดที่ดินเลขที่ ๘๘๔๖๖ ออกมาจากแปลงเดิมคนละแปลงกัน โดยโฉนดที่ดินเลขที่ ๒๕๓๖๘ และโฉนดที่ดินเลขที่ ๘๘๔๖๖ มีที่มา ดังนี้ โฉนดที่ดินเลขที่ ๒๕๓๖๘ อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี ออกมาจาก น.ส. ๓ เลขที่ ๖๖ เล่ม ๔ หน้า ๕๕ ตำบลพงสวาย อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี มีชื่อนางสมนึก เมตตพันธ์ เป็นผู้ถือสิทธิครอบครอง ได้ขอรังวัดรับโฉนดที่ดิน ตกค้าง ตามคำขอฉบับที่ ๗๑๑/๗๑๒ ลงวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๑๙ ช่างรังวัดได้ออกไป ดำเนินการรังวัดเมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๒๐ ตามรายงานการรังวัด (ร.ว. ๓) ลงวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๒๐ น.ส. ๓ เลขที่ ๖๖ ตำบลพงสวาย เนื้อที่ ๖ ไร่ ๓๖ ตารางวา รังวัดออก โฉนดที่ดินได้เนื้อที่ ๔ ไร่ ๖๒ ตารางวา ทิศเหนือจดพังกันน้ำ ทิศตะวันออกจดที่มีการครอบครอง ทิศตะวันตกจดที่มีการครอบครอง และทิศใต้จดแม่น้ำแม่กลอง ออกเป็นโฉนดที่ดินเลขที่ ๒๕๓๖๘

/อำเภอ...

อำเภอเมืองราชบุรี เนื้อที่ ๔ ไร่ ๖๒ ตารางวา เมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๒๑ ต่อมา นางสาวยุพวรรณ เมตตพันธ์ และนายสุวัฒน์ เมตตพันธ์ ได้ขอรังวัดสอบเขตที่ดิน ตามคำขอฉบับที่ ๑๐๓/๙๗๘ ลงวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๓๓ ช่างรังวัดได้ออกไปดำเนินการรังวัดเมื่อวันที่ ๑๖, ๒๖, ๒๘ มีนาคม ๒๕๓๓ ผลการรังวัดตามรายงานการรังวัด ลงวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๓๓ ปรากฏว่า รังวัดใหม่ได้เนื้อที่ ๔ ไร่ ๕๙ ตารางวา น้อยกว่าเดิม ๓ ตารางวา ได้รูปแผนที่เนื้อที่แตกต่างจากเดิม สอบสวนผู้ขอ และข้างเคียงแล้วไม่มีการสมยอมซื้อขาย แลกเปลี่ยน ให้ปันแนวเขตกันแต่อย่างใด สาเหตุที่เนื้อที่แตกต่างเนื่องจากการครอบครองไม่ตรงตามเขตโฉนดเดิม เพื่อให้ได้รูปแผนที่และเนื้อที่ถูกต้อง ตรงกับความเป็นจริง เห็นควรแก้รูปแผนที่และเนื้อที่ตามผลการรังวัดใหม่ แก้ไขข้างเคียง เดิมทิศเหนือ จดผนังกันน้ำ ปัจจุบันจดถนนสายพงสวาย - บางป่า ปรากฏตามรูปแผนที่กระดาชบาง (ร.ว. ๙) ลงวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๓๓ รอบแปลงที่ดินจดข้างเคียง ดังนี้ ทิศเหนือจดถนนสายพงสวาย - บางป่า ทิศใต้จดแม่น้ำแม่กลอง ทิศตะวันออกจดที่มีการครอบครอง และทิศตะวันตกจด น.ส. ๓ เลขที่ ๕๓ โฉนดที่ดินเลขที่ ๘๘๔๖๖ อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี ออกจากหลักฐาน น.ส. ๓ เลขที่ ๕๙ หมู่ที่ ๕ ตำบลพงสวาย อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี มีชื่อนางสาวมาลัย ช่างน้อย เป็นผู้ถือสิทธิครอบครอง ได้ยื่นคำขอรังวัดออกโฉนดที่ดินตามคำขอฉบับที่ ๕๖/๕๖ ลงวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๕๐ ได้มีการบันทึกคำชี้แจงเรื่องตรวจและชี้แผนที่ระวาง (ร.ว. ๑๐) ลงวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๕๐ ช่างรังวัดได้ไปดำเนินการรังวัดเมื่อวันที่ ๖, ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๐ ได้มีการ บันทึกถ้อยคำนายอังกูร เหล็กดี ผู้รับมอบอำนาจจากหัวหน้าสำนักงานการขนส่งทางน้ำที่ ๓ สาขานครปฐม ว่าปัจจุบันแนวเขตที่ดินด้านติดแม่น้ำแม่กลองอยู่ห่างจากแนวขอบฝั่งแม่น้ำแม่กลอง ประมาณ ๘๐ เมตร มีสภาพเป็นพื้นดินแข็งน้ำท่วมไม่ถึง จึงไม่อยู่ในความดูแลของสำนักงาน การขนส่งทางน้ำที่ ๓ สาขานครปฐม ช่างรังวัดได้รายงานในรายงานการรังวัด (ร.ว. ๓) ว่า หลักฐานเดิม น.ส. ๓ เลขที่ ๕๙ หมู่ที่ ๕ ตำบลพงสวาย อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี เนื้อที่ ๑ ไร่ ๑ งาน ๕๓ ตารางวา รังวัดออกโฉนดที่ดินได้เนื้อที่ ๓ งาน ๑๓ ตารางวา น้อยกว่าเดิม ๒ งาน ๔๐ ตารางวา ลงระวางยูทึเอ็มแล้วไม่ทับที่ดินแปลงข้างเคียง และไม่ทับลวดลายในระวาง ที่แสดงว่าเป็นที่สาธารณประโยชน์ รูปแผนที่ปรากฏตามกระดาชบาง (ร.ว. ๙) ลงวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๕๐ และได้ออกเป็นโฉนดที่ดินเลขที่ ๘๘๔๖๖ เมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๑ น.ส. ๓ เลขที่ ๖๔ หมู่ที่ ๕ ตำบลพงสวาย อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี ออกจาก ส.ค. ๑ เลขที่ ๖๔ หมู่ที่ ๕ ตำบลพงสวาย อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี ซึ่งมีชื่อนางหม้อตาล วรดี เป็นผู้แจ้งการครอบครอง นางหม้อตาลได้ขอรังวัดออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ ตามคำขอ ฉบับที่ ๑๓๔/๒๕๑๓ ลงวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๑๓ การรังวัดตรวจสอบปรากฏตามบันทึก การตรวจสอบที่ดิน และเซลล์รูปที่ดินว่า ด้านทิศเหนือจดทางสาธารณประโยชน์ ด้านทิศใต้ จดแม่น้ำแม่กลอง ด้านทิศตะวันออกจดที่ดินนายถนอม และด้านทิศตะวันตกจดที่ดินนายตะ ได้ออกเป็น น.ส. ๓ เลขที่ ๖๔ หมู่ที่ ๕ ตำบลพงสวาย อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี เนื้อที่

๕ ไร่ ๑ งาน ส่วนเอกสารสิทธิในที่ดินของที่ดินแปลงอื่นรอบที่ดินข้างต้นทางด้านทิศใต้ (บริเวณพิพาท) ไม่ปรากฏว่ามีทางหลวงเทศบาลหรือทางสาธารณประโยชน์ปรากฏอยู่ในเอกสารสิทธิในที่ดินแปลงอื่นแต่อย่างใด

นายอำเภอเมืองราชบุรีชี้แจงต่อศาลปกครองสูงสุดว่า ได้สอบสวนพยานบุคคล ซึ่งเป็นผู้ใหญ่บ้านและประชาชนในพื้นที่ หมู่ที่ ๕ ตำบลพงสวาย อำเภอเมืองราชบุรี จำนวน ๘ คน โดยพยานบุคคลทั้ง ๘ คน ได้ให้การสอดคล้องไปในทางเดียวกันว่า ถนนทางหลวงเทศบาลหรือทางสาธารณประโยชน์ที่ปรากฏทางด้านทิศใต้ของโฉนดที่ดิน ๙๑๕๔๒ และโฉนดที่ดินเลขที่ ๔๔๐๐๖ ซึ่งอยู่ทิศเหนือของ น.ส. ๓ เลขที่ดิน ๖๗/๖๐ เป็นทางเดิน กว้าง ๒ วา ยาว ๑๕ วา นั้น เป็นถนนที่เกิดขึ้นมาประมาณ ๑๐๐ กว่าปีแล้ว เดิมเป็นถนนวัดโพธิ์ราชบูรณะและโรงเรียนวัดโพธิ์ราชบูรณะ (ปัจจุบันเป็นศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดราชบุรี) มีลักษณะเป็นถนนดินลูกรังและเป็นถนนดิน ประชาชนในพื้นที่และหมู่บ้านใกล้เคียงใช้ในการสัญจร และพระสงฆ์ใช้ในการบิณฑบาต มีความกว้างประมาณ ๒ - ๓ เมตร ยาวประมาณ ๑,๐๐๐ - ๓,๐๐๐ เมตร (ความกว้างและความยาวเป็นการกะประมาณของพยานบุคคลทั้ง ๘ คน อาจไม่ตรงกัน) จากอนามัยพงสวาย (โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลพงสวาย) และวัดโพธิ์ราชบูรณะ หมู่ที่ ๓ ตำบลพงสวาย อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี ซึ่งอยู่ด้านทิศตะวันตกของที่พิพาท ไปสิ้นสุดที่วัดธรรมวิโรจน์ หมู่ที่ ๕ ตำบลพงสวาย ซึ่งอยู่ด้านทิศตะวันออกของที่พิพาท โดยทางหลวงเทศบาลหรือทางสาธารณประโยชน์ดังกล่าว ทางด้านทิศตะวันตกผ่านแปลงที่ดิน น.ส. ๓ เลขที่ ๖๔ ของนางพะเยาว์ หนูนภักดี และนายเกรียงไกร หนูนภักดี (เดิมเป็นของนายสวัสดิ์ ประสัทธพงศ์) เนื้อที่ ๕ ไร่ ๑ งาน ส่วนด้านทิศตะวันออกผ่านที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๒๕๓๖๘ (ผ่านบริเวณทางด้านทิศใต้ของที่ดิน) แล้วผ่านแปลงที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๘๘๔๖๖ ของนางมาลัย ช่างน้อย เนื้อที่ ๓ งาน ๑๓ ตารางวา และผ่านแปลงของนางละม่อม (ยายละม่อม) ยามะเพลวัลย์ เนื้อที่ประมาณ ๒ งาน และถัดไปอีกเป็นของนางผวน ช่างน้อย และนางพัฒนรัตน์ บุญกุลศรีโรจน์ (บุตรนางผวน) เนื้อที่ประมาณ ๓ งาน และผ่านแปลงของนางคะนิงคิด เทพนิมิต เนื้อที่ประมาณ ๒ งาน จากการตรวจสอบพื้นที่บริเวณที่เกี่ยวข้องกับทางหลวงเทศบาลหรือทางสาธารณประโยชน์ที่ปรากฏทางด้านทิศใต้ของโฉนดที่ดินเลขที่ ๙๑๕๔๒ และโฉนดที่ดินเลขที่ ๔๔๐๐๖ และทางเดิน กว้าง ๒ วา ยาว ๑๕ วา ที่ปรากฏทางด้านทิศเหนือของ น.ส. ๓ เลขที่ ๖๗/๖๐ หมู่ที่ ๕ ตำบลพงสวาย อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี ปรากฏข้อเท็จจริง ดังนี้ (๑) ทางด้านทิศตะวันตกของโฉนดที่ดินเลขที่ ๙๑๕๔๒ และด้านทิศตะวันตกของ น.ส. ๓ เลขที่ ๖๗/๖๐ มีการสร้างรั้วกำแพง ค.ส.ล. สูงประมาณ ๒ เมตร กำแพงมีความยาวตลอดแนวทั้ง ๒ แปลง โดยปิดช่องทางที่ระบุว่า เป็นทางสาธารณประโยชน์ กว้าง ๒ วา ยาว ๑๕ วา และถัดไปทางทิศตะวันตกของกำแพง เป็นที่ดิน น.ส. ๓ เลขที่ ๖๔ ครอบครองโดยนายเกรียงไกร หนูนภักดี (หรือนางพะเยาว์ หนูนภักดี) และต่อเนื่องเป็นถนนหลวงเทศบาล (ถนนลาดยาง) กว้างเฉลี่ยประมาณ ๓ - ๔ เมตร โดยถนนดังกล่าว

/ประชาชน...

ประชาชนใช้สัญจรภายในหมู่บ้านและมีเส้นทางเชื่อมต่อออกไปสู่ถนนสายพงสวาย - บางป่า ได้หลายเส้นทาง ลักษณะพื้นที่เป็นชุมชน มีการอยู่อาศัยจำนวนหลายครัวเรือน โดยช่องทางที่ระบุว่าเป็นทางหลวงเทศบาลหรือทางสาธารณประโยชน์บริเวณหลักหมุดที่ ๖๓๘๑ ของโฉนดที่ดินเลขที่ ๙๑๕๔๒ มีลักษณะทอดยาวเป็นแนวตรงไปทางทิศตะวันตกผ่านที่ดิน น.ส. ๓ เลขที่ ๖๔ ถึงทางหลวงเทศบาล (ถนนลาดยาง) มีระยะทางประมาณ ๔๒ เมตร (๒) ทางด้านทิศตะวันออกของโฉนดที่ดินเลขที่ ๒๕๓๖๘ ต่อเนื่องด้านทิศตะวันออกของที่ดินที่อกริมตลิ่ง มีการสร้างรั้วกำแพง ค.ส.ล. สูงประมาณ ๒ เมตร กำแพงมีความยาวตลอดแนวที่ดินทั้ง ๒ แปลง ปิดช่องทางที่ระบุว่าเป็นทางสาธารณประโยชน์ กว้าง ๒ เมตร ยาว ๔ เมตร โดยจากจุดที่ระบุว่าเป็นทางสาธารณประโยชน์บริเวณหลักหมุดที่ดิน ที่ ด ๒๐๐๒ ของโฉนดที่ดินเลขที่ ๒๕๓๖๘ มีลักษณะทอดยาวเป็นแนวตรงไปทางทิศตะวันออกผ่านที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๘๘๔๖๖ ของนางมาลัย ช่างน้อย และที่ดินของนางละม่อม ยามะเพลวัลย์ จะไปจดกับทางหลวงเทศบาล (ถนนคอนกรีต) ระยะทางประมาณ ๗๔ เมตร โดยถนนเส้นนี้มีความกว้างเฉลี่ยประมาณ ๓ - ๔ เมตร และมีความยาวออกไปสู่ถนนสายพงสวาย - บางป่า บริเวณใกล้หน้าวัดธรรมวิโรจน์ ระยะทางประมาณ ๑๙๒ เมตร

คดีนี้ศาลปกครองสูงสุดไม่จัดให้มีการนั่งพิจารณาคดี คู่กรณีไม่ได้ยื่นคำแถลงเป็นหนังสือ และไม่ได้แจ้งความประสงค์ให้ศาลจัดให้มีการนั่งพิจารณาคดี โดยได้รับฟังสรุปข้อเท็จจริงของตุลาการเจ้าของสำนวน และคำชี้แจงด้วยวาจาประกอบคำแถลงการณ์เป็นหนังสือของตุลาการผู้แถลงคดี

ศาลปกครองสูงสุดได้ตรวจพิจารณาพยานหลักฐานในคำฟ้อง คำให้การ คำคัดค้านคำให้การ คำให้การเพิ่มเติม คำอุทธรณ์ คำแก้อุทธรณ์ และพยานหลักฐานอื่นจากการแสวงหาข้อเท็จจริงของศาลแล้ว

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นเจ้าของรวมในที่ดินจำนวน ๓ แปลง ได้แก่ ที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๒๕๓๖๘ เนื้อที่ ๓ ไร่ ๓ งาน ๙๙ ตารางวา ที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๔๔๐๐๖ เนื้อที่ ๑ ไร่ ๒ งาน ๙๖ ตารางวา และที่ดินตามหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. ๓) เลขที่ ๖๗/๖๐ เนื้อที่ ๓ งาน ที่ดินทั้งสามแปลงดังกล่าว ตั้งอยู่หมู่ที่ ๕ ตำบลพงสวาย อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี โดยที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๒๕๓๖๘ เดิมเป็นที่ดินตามหลักฐาน น.ส. ๓ เลขที่ ๖๖ ตำบลพงสวาย อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี มีชื่อนางสมนึก เมตตพันธ์ เป็นผู้ถือสิทธิครอบครอง นางสมนึกได้ขอรังวัดรับโฉนดที่ดินดังกล่าว ตามคำขอ ฉบับที่ ๗๑๑/๗๑๒ ลงวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๑๙ ช่างรังวัดได้ดำเนินการรังวัด เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๒๐ ปรากฏตามรายงานการรังวัด (ร.ว. ๓) ลงวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๒๐ ได้เนื้อที่ ๔ ไร่ ๖๒ ตารางวา ตามรูปแผนที่แปลงที่ดิน ทิศเหนือจดผนังกันน้ำ ทิศตะวันออกจดที่มีการครอบครอง ทิศตะวันตกจดที่มีการครอบครอง และทิศใต้จดแม่น้ำแม่กลอง เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดราชบุรีได้ออกเป็นโฉนดที่ดินเลขที่ ๒๕๓๖๘

/เนื้อที่...

เนื้อที่ ๔ ไร่ ๖๒ ตารางวา เมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๒๑ ต่อมา นางสาวยุพวรรณ เมตตพันธ์ และนายสุวัฒน์ เมตตพันธ์ ได้ขอรังวัดสอบเขตที่ดินดังกล่าว ตามคำขอฉบับที่ ๑๐๓/๙๗๘ ลงวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๓๓ ช่างรังวัดได้ออกไปดำเนินการรังวัดเมื่อวันที่ ๑๖, ๒๖, ๒๘ มีนาคม ๒๕๓๓ แล้ว รายงานผลการรังวัด ลงวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๓๓ ว่า รังวัดใหม่ได้เนื้อที่ ๔ ไร่ ๕๙ ตารางวา น้อยกว่าเดิม ๓ ตารางวา เนื่องจากการครอบครองไม่ตรงตามเขตโฉนดที่ดินเดิม เพื่อให้ได้รูปแผนที่และเนื้อที่ถูกต้องตรงความเป็นจริง เห็นควรแก้รูปแผนที่และเนื้อที่ตามผลการรังวัดใหม่ แก้ไขข้างเคียงเดิมทิศเหนือจดผนังกันน้ำ ปัจจุบันจดถนนพงสวาย - บางป่า ปราบภูตามรูปแผนที่กระดาษบาง (ร.ว. ๙) ลงวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๓๓ ข้างเคียงรอบแปลงที่ดิน ทิศเหนือจดถนนสายพงสวาย - บางป่า ทิศใต้จดแม่น้ำแม่กลอง ทิศตะวันออกจดที่มีการครอบครอง และทิศตะวันตกจด น.ส. ๓ เลขที่ ๕๓ ส่วนที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๔๔๐๐๖ และ น.ส. ๓ เลขที่ ๖๗/๖๐ มีที่มาจากหลักฐานเดิมแปลงเดียวกัน คือ ส.ค. ๑ เลขที่ ๖๐ หมู่ที่ ๕ ตำบลพงสวาย อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี มีชื่อนางด้วง เรืองฤทธิ์ธา เป็นผู้แจ้งการครอบครองที่ดิน นางด้วงได้นำ ส.ค. ๑ ดังกล่าวมาออกเป็น น.ส. ๓ จำนวน ๒ แปลง คือ น.ส. ๓ เลขที่ ๖๐ เนื้อที่ ๒ ไร่ ๒๗ ตารางวา ออกเมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๐๓ มีข้างเคียงทิศเหนือจดผนังกันน้ำ หรือถนน ทิศใต้จดทางเดิน ทิศตะวันออกจดที่ดินนางทองม้วน ทิศตะวันตกจดที่ดินของนางหม้อตาล และ น.ส. ๓ เลขที่ ๖๗/๖๐ เนื้อที่ ๓ งาน ออกเมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๐๓ มีข้างเคียงทิศเหนือ จดทางเดิน ทิศใต้จดแม่น้ำแม่กลอง ทิศตะวันออกจดที่ดินของนางทองม้วน ทิศตะวันตกจดที่ดิน ของนางหม้อตาล ต่อมา ผู้ฟ้องคดีกับพวกได้ซื้อที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๒๕๓๖๘ เมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๐ จากนั้นได้ซื้อที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๔๔๐๐๖ ซึ่งอยู่ทางด้านทิศตะวันตก ของที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๒๕๓๖๘ และที่ดินตาม น.ส. ๓ เลขที่ ๖๗/๖๐ ซึ่งอยู่ทางด้านทิศใต้ ของที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๔๔๐๐๖ เมื่อวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๕๒ ทั้งนี้ ตามรูปแผนที่โฉนดที่ดิน เลขที่ ๔๔๐๐๖ และ น.ส. ๓ เลขที่ ๖๗/๖๐ ปราบภูเป็นทางสาธารณประโยชน์คั่นอยู่ระหว่าง ที่ดินทั้งสองแปลงดังกล่าว ซึ่งผู้ฟ้องคดีเห็นว่า ทางดังกล่าวไม่มีสภาพเป็นทางสาธารณประโยชน์ ตามความเป็นจริง อีกทั้ง ยังมีสิ่งกีดขวางอยู่ทางด้านทิศใต้ของที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๒๕๓๖๘ ผู้ฟ้องคดีจึงยื่นเรื่องขอเช่าทางสาธารณประโยชน์ดังกล่าวต่อผู้ถูกฟ้องคดี แต่นายนคร ทิศนาแท้ ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๕ ตำบลพงสวาย อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี ได้ยื่นคำร้องลงวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๕๒ ขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีตรวจสอบทางเดินสาธารณะบริเวณหมู่ที่ ๕ เนื่องจากพบว่า มีการก่อสร้างรั้วลวดหนามปิดกั้นทางเดินสัญจรของประชาชนบริเวณที่จดที่ดินของผู้ฟ้องคดีกับพวก ผู้ถูกฟ้องคดีได้มอบให้นายสมภพ บุญญามณี ตำแหน่งนายช่างโยธา ๓ เป็นผู้ตรวจสอบพื้นที่บริเวณ ดังกล่าว ซึ่งนายสมภพได้ตรวจสอบแล้วรายงานผลการตรวจสอบว่า สภาพพื้นที่ทางสาธารณประโยชน์

/ดังกล่าว...

ดังกล่าวไม่ปรากฏเป็นรูปทางที่ชัดเจน และไม่ทราบแนวเขตรูปทางสาธารณะที่ถูกต้อง เห็นควร
 แจ้งขอทำการรังวัดสอบเขตที่ดินทางสาธารณประโยชน์กับสำนักงานที่ดินจังหวัดราชบุรี เพื่อให้เกิด
 ความเป็นธรรมทั้งสองฝ่าย ผู้ถูกฟ้องคดีจึงมีหนังสือสำนักงานเทศบาลตำบลหลักเมือง
 ที่ รบ ๕๓๖๐๓/๘๕๘ ลงวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๕๒ ขอให้เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดราชบุรี
 ดำเนินการรังวัดสอบแนวเขตทางสาธารณประโยชน์ โดยเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดราชบุรี
 ได้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ฟ้องคดีไประวางแนวเขตที่ดิน แต่ผู้ฟ้องคดีไม่สามารถไปตามกำหนดนัดได้
 จึงมอบอำนาจให้นายวรพล จงจำรัส ไประวางแนวเขตแทน จากนั้น เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดราชบุรี
 ได้มีหนังสือสำนักงานที่ดินจังหวัดราชบุรี ที่ รบ ๐๐๑๙.๓/๑๐๒๖๔ ลงวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๒
 แจ้งผลการรังวัดสอบเขตที่ดินสาธารณประโยชน์ ตามรูปแผนที่กระดาษบาง (ร.ว. ๙) ให้ผู้ถูกฟ้องคดีทราบ
 ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีได้พิจารณาผลการรังวัดดังกล่าวแล้วเห็นว่า ผู้ฟ้องคดีกับพวกก่อสร้างอาคาร
 ประเภทรั้ว ค.ส.ล. ปิดกั้นทางสาธารณประโยชน์ จึงมีหนังสือสำนักงานเทศบาลตำบลหลักเมือง
 ที่ รบ ๕๓๖๐๓/ว ๘๖๗ ลงวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๕๓ และหนังสือสำนักงานเทศบาลตำบลหลักเมือง
 ที่ รบ ๕๓๖๐๓/ว ๑๕๘๗ ลงวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๓ แจ้งให้ผู้ฟ้องคดีกับพวกหรือถอนกำแพง ค.ส.ล.
 ที่อยู่ในที่ดินสาธารณประโยชน์ ซึ่งติดกับที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๒๕๓๖๘ โฉนดที่ดินเลขที่ ๔๔๐๐๖
 และ น.ส. ๓ เลขที่ ๖๗/๖๐ ตลอดแนวที่รูกล้ำเข้ามาในที่ดินสาธารณประโยชน์ แต่ผู้ฟ้องคดีกับพวก
 มิได้ดำเนินการภายในระยะเวลาที่กำหนด ผู้ถูกฟ้องคดีจึงมีหนังสือสำนักงานเทศบาลตำบลหลักเมือง
 ที่ รบ ๕๓๖๐๓/๑๙๙๙ ลงวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๓ แจ้งคำสั่งตามแบบ ค. ๔ เลขที่ ๒/๒๕๕๓
 ลงวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๓ ห้ามผู้ฟ้องคดีกับพวกใช้หรือยินยอมให้บุคคลใดใช้รั้ว ค.ส.ล. ขนาด
 สูง ๒ เมตร ยาว ๔ เมตร จำนวน ๒ จุด เฉพาะบริเวณที่เปิดทางสาธารณประโยชน์ทางด้าน
 ทิศตะวันออกของที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๒๕๓๖๘ บริเวณหมุดหลักเขตที่ดินหมายเลข ด ๒๐๐๒
 และทางด้านทิศตะวันตกของที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๙๑๕๔๒ บริเวณหมุดหลักเขตที่ดิน
 หมายเลข ๖๓๘๑ เชื่อมกับมุมแปลงที่ดินตาม น.ส. ๓ เลขที่ ๖๗/๖๐ คำสั่งตามแบบ ค. ๗
 เลขที่ ๓/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๓ ให้ผู้ฟ้องคดีกับพวกหรือถอนรั้ว ค.ส.ล. ดังกล่าว
 และคำสั่งตามแบบ ค. ๙ เลขที่ ๔/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๓ ให้ผู้ฟ้องคดีกับพวก
 ยื่นคำขอรับใบอนุญาตก่อสร้างรั้ว ค.ส.ล. สูง ๒ เมตร ยาวประมาณ ๓๕๐ เมตร รอบแนวเขตที่ดิน
 ตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๒๕๓๖๘ โฉนดที่ดินเลขที่ ๔๔๐๐๖ และ น.ส. ๓ เลขที่ ๖๗/๖๐ ภายใน ๔๕ วัน
 นับแต่วันที่ได้รับคำสั่ง ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นคำขอ ลงวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ ขออนุญาตก่อสร้าง
 รั้ว ค.ส.ล. บริเวณทิศเหนือและทิศตะวันออกของที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๒๕๓๖๘ และมีหนังสือ
 ลงวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๓ อุทธรณ์คำสั่งทั้งสามฉบับต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ตามพระราชบัญญัติ
 ควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ และมีหนังสือลงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ ชี้แจงเพิ่มเติม

/เพื่อประกอบ...

เพื่อประกอบคำอุทธรณ์ ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีได้มีหนังสือสำนักงานเทศบาลตำบลหลักเมือง ที่ รบ ๕๓๖๐๓/๒๓๗๔ ลงวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๓ แจ้งคำสั่งไม่อนุญาตให้ผู้ฟ้องคดีก่อสร้างรั้ว ค.ส.ล. ตามคำขออนุญาตก่อสร้างรั้ว ค.ส.ล. ลงวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ เนื่องจากเห็นว่า โฉนดที่ดินเลขที่ ๒๕๓๖๘ และแบบแปลนที่ผู้ฟ้องคดีนำมาขออนุญาตก่อสร้างไม่ตรงกับ หนังสือรังวัดที่ดินกระทรวงมหาดไทย (ร.ว. ๙) ของสำนักงานที่ดินจังหวัดราชบุรี จากนั้น คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ พิจารณาคำอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีกรณีอุทธรณ์คำสั่งตามแบบ ค. ๔ เลขที่ ๒/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๓ คำสั่งตามแบบ ค. ๗ เลขที่ ๓/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๓ และคำสั่งตามแบบ ค. ๙ เลขที่ ๔/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๓ แล้วเห็นว่า แผนที่กระทรวงมหาดไทย (ร.ว. ๙) ยังไม่ใช่ เอกสารสิทธิตามกฎหมายที่ดิน และที่ดินบริเวณดังกล่าวเป็นที่ริมตลิ่งยังไม่มีเอกสารสิทธิติดกับ ที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๒๕๓๖๘ จึงเป็นที่สาธารณะ เหตุผลในคำสั่งห้ามใช้อาคารตามแบบ ค. ๔ และคำสั่งให้รื้อถอนอาคารตามแบบ ค. ๗ บริเวณด้านทิศตะวันออก จึงไม่ตรงตามข้อเท็จจริง ใดๆ ก็ดี ไม่ว่าจะ เป็นทางสาธารณประโยชน์หรือที่สาธารณะ ผู้ฟ้องคดีก็ไม่สามารถก่อสร้างรั้ว บริเวณดังกล่าวได้ ส่วนกรณีด้านทิศตะวันตก ผู้ฟ้องคดียอมรับว่าได้ก่อสร้างรั้ว ค.ส.ล. ปิดกั้น ทางสาธารณประโยชน์ จึงมีคำวินิจฉัยอุทธรณ์ ที่ ๑/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๕๔ ให้ยกอุทธรณ์ ผู้ฟ้องคดีจึงนำคดีมาฟ้องขอให้ศาลมีคำพิพากษาเพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดี ตามหนังสือ ที่ รบ ๕๓๖๐๓/๒๓๗๔ ลงวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๓ ที่ไม่อนุญาตให้ผู้ฟ้องคดี ก่อสร้างรั้ว ค.ส.ล. และเพิกถอนคำสั่งตามแบบ ค. ๗ เลขที่ ๓/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๓ ที่ให้ผู้ฟ้องคดีกับพวกรื้อถอนรั้ว ค.ส.ล. สูง ๒ เมตร ยาว ๔ เมตร จำนวน ๒ จุด เฉพาะบริเวณ ที่ปิดทางสาธารณประโยชน์ ทางด้านทิศตะวันออกของที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๒๕๓๖๘ บริเวณหมุดหลักเขตที่ดิน หมายเลข ๑ ๒๐๐๒ และทางด้านทิศตะวันตกของที่ดินตามโฉนดที่ดิน เลขที่ ๙๑๕๔๒ บริเวณหมุดหลักเขตที่ดิน หมายเลข ๖๓๘๑ เชื่อมกับมุมแปลงที่ดินตาม น.ส. ๓ เลขที่ ๖๗/๖๐ ศาลปกครองชั้นต้นมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องเฉพาะในข้อหาที่ขอให้เพิกถอนคำสั่งของ ผู้ถูกฟ้องคดีตามหนังสือ ที่ รบ ๕๓๖๐๓/๒๓๗๔ ลงวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๓ ที่ไม่อนุญาตให้ ผู้ฟ้องคดีก่อสร้างรั้ว ค.ส.ล. ไว้พิจารณา และต่อมาได้มีคำพิพากษายกฟ้อง ผู้ฟ้องคดีไม่เห็นพ้องด้วย จึงอุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุดเป็นคดีนี้

ศาลปกครองสูงสุดได้ตรวจพิจารณากฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วยแล้ว

คดีมีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีว่า การที่ผู้ถูกฟ้องคดี มีคำสั่งตามแบบ ค. ๗ เลขที่ ๓/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๓ ให้ผู้ฟ้องคดีกับพวกรื้อถอน

/รั้ว...

รั้ว ค.ส.ล. สูง ๒ เมตร ยาว ๔ เมตร จำนวน ๒ จุด เฉพาะบริเวณที่ปิดทางสาธารณประโยชน์ ทางด้านทิศตะวันออกของที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๒๕๓๖๘ บริเวณหมุดหลักเขตที่ดิน หมายเลข ด ๒๐๐๒ และทางด้านทิศตะวันตกของที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๙๑๕๔๒ บริเวณหมุดหลักเขตที่ดิน หมายเลข ๖๓๘๑ เชื่อมกับมุมแปลงที่ดินตาม น.ส. ๓ เลขที่ ๖๗/๖๐ ให้เสร็จภายใน ๔๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับคำสั่ง เป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๔ บัญญัติว่า ในพระราชบัญญัตินี้ “อาคาร” หมายความว่า ตึก บ้าน เรือน โรง ร้าน แพ คลังสินค้า สำนักงาน และสิ่งที่สร้างขึ้นอย่างอื่น ซึ่งบุคคลอาจเข้าอยู่หรือใช้สอยได้ และหมายความรวมถึง (๑)... (๒) เชื้อน สะพาน อุโมงค์ ทางหรือท่อระบายน้ำ อุโมงค์ คานเรือ ทำน้ำท่าจอดเรือ รั้ว กำแพง หรือประตู ที่สร้างขึ้นติดต่อกับหรือใกล้เคียงกับที่สาธารณะหรือสิ่งที่สร้างขึ้นให้บุคคลทั่วไปใช้สอย “ที่สาธารณะ” หมายความว่า ที่ซึ่งเปิดหรือยินยอมให้ประชาชนเข้าไปหรือใช้เป็นทางสัญจรได้ ทั้งนี้ ไม่ว่าจะมีการเรียกเก็บค่าตอบแทนหรือไม่ มาตรา ๒๑ บัญญัติว่า ผู้ใดจะก่อสร้าง ดัดแปลง หรือเคลื่อนย้ายอาคารต้องได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น หรือแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นและดำเนินการตามมาตรา ๓๙ ทวิ มาตรา ๓๙ ทวิ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ผู้ใดจะก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคารโดยไม่ยื่นคำขอรับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นก็ได้ โดยการแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น... มาตรา ๔๐ บัญญัติว่า ในกรณีที่มีการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคาร โดยฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวง หรือข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจดำเนินการ ดังนี้ (๑) มีคำสั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร ผู้ควบคุมงาน ผู้ดำเนินการ ลูกจ้างหรือบริวารของบุคคลดังกล่าว ระวังการกระทำดังกล่าว (๒) มีคำสั่งห้ามมิให้บุคคลใดใช้หรือเข้าไปในส่วนใดๆ ของอาคาร หรือบริเวณที่มีการกระทำดังกล่าว และจัดให้มีเครื่องหมายแสดงการห้ามนั้นไว้ในที่เปิดเผยและเห็นได้ง่าย ณ อาคารหรือบริเวณดังกล่าว และ (๓) พิจารณามีคำสั่งตามมาตรา ๔๑ หรือมาตรา ๔๒ แล้วแต่กรณี ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้มีคำสั่งตาม (๑) มาตรา ๔๒ บัญญัติว่า ถ้าการกระทำตามมาตรา ๔๐ เป็นกรณีที่ไม่สามารถแก้ไขเปลี่ยนแปลงให้ถูกต้องได้ หรือเจ้าของอาคารมิได้ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๔๑ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร ผู้ควบคุมงาน หรือผู้ดำเนินการรื้อถอนอาคารนั้นทั้งหมดหรือบางส่วนได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด แต่ต้องไม่น้อยกว่าสามสิบวัน โดยให้ดำเนินการรื้อถอนตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๘ (๑๑) หรือข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกตามมาตรา ๙ หรือมาตรา ๑๐ ประกอบกับกฎกระทรวง ฉบับที่ ๕๕ (พ.ศ. ๒๕๔๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร

/พ.ศ. ๒๕๖๒...

พ.ศ. ๒๕๒๒ ข้อ ๔๐ กำหนดว่า การก่อสร้างหรือตัดแปลงอาคารหรือส่วนของอาคารจะต้องไม่ล้ำเข้าไปในที่สาธารณะ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานซึ่งมีอำนาจหน้าที่ดูแลรักษาที่สาธารณะนั้น ตามบทบัญญัติดังกล่าวเห็นว่า การก่อสร้างรั้วหรือกำแพงที่จะถือเป็นอาคารซึ่งจะต้องได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น หรือแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นและดำเนินการตามมาตรา ๓๙ ทวิ ตามมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ รั้วหรือกำแพงนั้น จะต้องสร้างขึ้นติดต่อกับที่สาธารณะ ดังนั้น เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะอาศัยอำนาจตามมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ออกคำสั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารรื้อถอนรั้ว หรือกำแพงที่ก่อสร้างโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายทั้งหมดหรือบางส่วนได้ จะต้องปรากฏข้อเท็จจริงว่ารั้วหรือกำแพงนั้นก่อสร้างติดต่อกับที่สาธารณะด้วย

คดีมีประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยก่อนว่า มีทางสาธารณประโยชน์ด้านทิศใต้ของโฉนดที่ดินเลขที่ ๔๔๐๐๖ และโฉนดที่ดินเลขที่ ๙๑๕๔๒ ระหว่างที่ดินตาม น.ส. ๓ เลขที่ ๖๗/๖๐ และมีทางสาธารณประโยชน์ด้านทิศใต้ของโฉนดที่ดินเลขที่ ๒๕๓๖๘ หรือไม่ เห็นว่า ในส่วนที่ดินด้านทิศใต้ของโฉนดที่ดินเลขที่ ๔๔๐๐๖ และโฉนดที่ดินเลขที่ ๙๑๕๔๒ ซึ่งอยู่ทิศเหนือของที่ดินตาม น.ส. ๓ เลขที่ ๖๗/๖๐ ของผู้ฟ้องคดี นั้น ข้อเท็จจริงปรากฏตามหลักฐานระวางแผนที่รูปถ่ายทางอากาศ ระวาง ๔๙๓๖๑ II ๙๒๙๔ บริเวณระหว่างทิศใต้ของที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๔๔๐๐๖ และโฉนดที่ดินเลขที่ ๙๑๕๔๒ กับทางด้านทิศเหนือของที่ดินตาม น.ส. ๓ เลขที่ ๖๗/๖๐ ระบุว่า เป็นทางสาธารณประโยชน์ ซึ่งสอดคล้องกับรูปแผนที่ในโฉนดที่ดินเลขที่ ๙๑๕๔๒ และโฉนดที่ดินเลขที่ ๔๔๐๐๖ ด้านทิศใต้ของที่ดินทั้งสองแปลงระบุว่า จุดทางสาธารณประโยชน์และรูปแปลงที่ดินตาม น.ส. ๓ เลขที่ ๖๗/๖๐ ก็ระบุว่า ทิศเหนือจดทางเดินกว้าง ๒ วา ยาว ๑๕ วา อีกทั้ง ผู้ฟ้องคดีก็ยอมรับข้อเท็จจริงว่า มีทางสาธารณประโยชน์อยู่ระหว่างที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๙๑๕๔๒ กับที่ดินตาม น.ส. ๓ เลขที่ ๖๗/๖๐ กรณีจึงรับฟังเป็นยุติได้ว่ามีทางสาธารณประโยชน์อยู่ระหว่างที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๙๑๕๔๒ และโฉนดที่ดินเลขที่ ๔๔๐๐๖ กับที่ดินตาม น.ส. ๓ เลขที่ ๖๗/๖๐

ส่วนที่ดินบริเวณด้านทิศใต้ของที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๒๕๓๖๘ นั้น ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๒๕๓๖๘ เดิมเป็นที่ดินตาม น.ส. ๓ เลขที่ ๖๖ ของนางสมนึก เมตตพันธ์ โดยนางสมนึกได้ขอรังวัดออกโฉนดที่ดินตกค้าง ตามคำขอฉบับที่ ๗๑๑/๗๑๒ ลงวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๑๙ ช่างรังวัดได้ทำการรังวัดเมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๒๐ ได้เนื้อที่ ๔ ไร่ ๖๒ ตารางวา ทิศเหนือจดพนักันน้ำ ทิศตะวันออกจดที่มีการครอบครอง ทิศตะวันตกจดที่มีการครอบครอง และทิศใต้จดแม่น้ำแม่กลอง ปรากฏตามรายงานผลการรังวัด (ร.ว. ๓) ลงวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๒๐ และเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดราชบุรีได้ออกโฉนดที่ดินเลขที่ ๒๕๓๖๘ เนื้อที่ ๔ ไร่ ๖๒ ตารางวา

ให้กับ...

ให้กับนางสมนึกเมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๒๑ ต่อมา นางสาวยุพวรรณ เมตตพันธ์ และนายสุวัฒน์ เมตตพันธ์ เจ้าของที่ดินแปลงดังกล่าวในขณะนั้น ได้ขอรังวัดสอบเขตที่ดินตามคำขอฉบับที่ ๑๐๓/๙๗๘ ลงวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๓๓ ช่างรังวัดได้ออกไปทำการรังวัด เมื่อวันที่ ๑๖ วันที่ ๒๖ และวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๓๓ ผลการรังวัดปรากฏว่าได้เนื้อที่ ๔ ไร่ ๕๙ ตารางวา น้อยกว่าเดิม ๓ ตารางวา เนื่องจากการครอบครองไม่ตรงตามเขตโฉนดที่ดิน เพื่อให้ได้รูปแผนที่และเนื้อที่ถูกต้องตามความจริง เห็นควรแก้ไขรูปแผนที่และเนื้อที่ตามผลการรังวัดใหม่ แก้ไขข้างเคียงเดิมทิศเหนือจดผนังกันน้ำ ปัจจุบันจดถนนพงสวาย - บางป่า ตามรายงานผลการรังวัด (ร.ว. ๓) ลงวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๓๓ และปรากฏตามรูปแผนที่กระดาษบาง (ร.ว. ๙) ลงวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๓๓ ข้างเคียงรอบแปลงที่ดิน ทิศเหนือจดถนนสายพงสวาย - บางป่า ทิศใต้จดแม่น้ำแม่กลอง ทิศตะวันออกจดที่มีการครอบครอง และทิศตะวันตกจด น.ส. ๓ เลขที่ ๕๓ ต่อมาได้มีการว่าจ้างสำนักงานทองต่อรังวัดเอกชน รังวัดตรวจสอบโฉนดที่ดินเลขที่ ๒๕๓๖๘ โดยได้มีการรังวัดเมื่อวันที่ ๒๑ และวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๕๐ และรังวัดเพิ่มเติมด้านทิศตะวันออกเมื่อวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๕๒ ปรากฏว่ามีพื้นที่นอกโฉนดที่ดินเลขที่ ๒๕๓๖๘ บริเวณด้านทิศใต้ เนื้อที่ ๒ ไร่ ๑ งาน ๒๕ ตารางวา จากข้อเท็จจริงดังกล่าว จึงรับฟังได้ว่า เดิมที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๒๕๓๖๘ ทิศใต้จดแม่น้ำแม่กลอง แต่ต่อมา ซึ่งไม่ช้ากว่าปี พ.ศ. ๒๕๕๐ บริเวณที่ดินด้านทิศใต้ได้เปลี่ยนแปลงสภาพจากที่ดินชายตลิ่งเป็นพื้นดินแข็ง น้ำท่วมไม่ถึง แต่อย่างไรก็ตาม แม้ว่าที่ดินจะเปลี่ยนแปลงสภาพจากแม่น้ำและที่ชายตลิ่ง แต่ตราบไคที่ยังไม่มีการถอนสภาพที่ดินจากที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน หรือตกเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ใดตามอำนาจกฎหมายอื่นแล้วตามมาตรา ๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ที่ดินในส่วนนี้ก็ยังคงมีสภาพเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน ตามมาตรา ๑๓๐๔ (๒) แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ส่วนในกรณีมีทางสาธารณประโยชน์ ในบริเวณที่ดินด้านทิศใต้ของที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๒๕๓๖๘ นั้น จากการที่นายอำเภอเมืองราชบุรี ได้มอบหมายให้ปลัดอำเภอเมืองราชบุรีไปดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริง โดยได้ทำการ สอบปากคำพยานซึ่งประกอบด้วยผู้ปกครองท้องที่ และผู้อาวุโสในหมู่ที่ ๕ ตำบลพงสวาย อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี รวม ๘ คน ประกอบด้วยนายนคร ทิศนาแท้ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๕ นางนิตยา วิภาไต่ทัย อายุ ๗๘ ปี นางประทีน กิจชนม์ อายุ ๘๐ ปี นางบรรจง โกสมุทร อายุ ๗๙ ปี นางสมจิตร เพชรพวงแสง อายุ ๙๒ ปี นางประไพพิศ กุศลรัตนวิจิตรา อายุ ๗๓ ปี นายรามศ โกสมุทร อายุ ๕๐ ปี และนางจรรุวรรณ ลิมไพเราะ อายุ ๖๔ ปี ต่างให้การสอดคล้องต้องกันว่า ทางสาธารณประโยชน์ ด้านทิศใต้ของที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๙๑๕๔๒ และโฉนดที่ดินเลขที่ ๔๔๐๐๖ และด้าน ทิศเหนือของที่ดินตาม น.ส. ๓ เลขที่ ๖๗/๖๐ สมัยก่อนฝังถนนเส้นนี้ติดแม่น้ำ เกิดขึ้นประมาณ ๑๐๐ กว่าปี เป็นถนนดินลูกรังบางช่วง เป็นถนนดินบางช่วง ประชาชนในพื้นที่หมู่ที่ ๕ ตำบลพงสวาย

/และหมู่บ้าน...

และหมู่บ้านใกล้เคียงใช้ในการสัญจร และพระสงฆ์ใช้รับการบิณฑบาตร มีประชาชนใช้ประโยชน์ ประมาณ ๑๐๐ กว่าคน กว้างประมาณ ๒ - ๓ เมตร ยาวประมาณ ๑,๐๐๐ - ๓,๐๐๐ เมตร ระหว่างวัดโพธิ์ราชบูรณะและวัดธรรมวิโรจน์ โดยทางสาธารณประโยชน์เส้นนี้ด้านทิศตะวันตก ผ่านที่ดินแปลง น.ส. ๓ เลขที่ ๖๔ ทิศตะวันออกผ่านที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๒๕๓๖๘ ผ่านที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๘๘๔๖๖ ผ่านที่ดินของนางละม่อม ยะมะเพลวัลย์ ผ่านที่ดินของนางพัฒนรัตน์ บุญกุลศรีโรจน์ และผ่านที่ดินของนางคะนิงคิด เทพนมิตร จากคำให้การของผู้ปกครองท้องที่ และผู้สูงอายุในหมู่บ้าน ซึ่งมีได้มีส่วนได้เสียในคดีนี้ ข้อเท็จจริงจึงเชื่อได้ว่า เดิมมีถนนพิพาท บริเวณด้านทิศใต้ของโฉนดที่ดินเลขที่ ๙๑๕๔๒ โฉนดที่ดินเลขที่ ๔๔๐๐๖ ผ่านไปยังด้านทิศใต้ของที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๒๕๓๖๘ ของผู้ฟ้องคดี ซึ่งเป็นที่ดินชายตลิ่งของแม่น้ำแม่กลอง โดยมีประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกันในการสัญจรมาเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๑๐๐ ปี ที่ดินพิพาท จึงเป็นที่ดินสาธารณประโยชน์ที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน และเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ตามมาตรา ๑๓๐๔ (๒) แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้ฟ้องคดี ก่อสร้างรั้ว ค.ส.ล. สูง ๒ เมตร ยาว ๔ เมตร ปิดทางสาธารณประโยชน์พิพาทด้านทิศตะวันออกของที่ดินแปลงโฉนดที่ดินเลขที่ ๒๕๓๖๘ บริเวณหมุดหลักเขตที่ดิน หมายเลข ด ๒๐๐๒ และทางด้านทิศตะวันตกของที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๙๑๕๔๒ บริเวณหมุดหลักเขตที่ดิน หมายเลข ๖๓๘๑ เชื่อมกับมุมแปลงที่ดินตาม น.ส. ๓ เลขที่ ๖๗/๖๐ กรณีจึงเป็นการก่อสร้างอาคารโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และโดยที่การก่อสร้างกำแพง ค.ส.ล. ดังกล่าวเป็นการก่อสร้างบนที่สาธารณะที่ประชาชนใช้เป็นทางเดินเท้า ซึ่งเป็นการขัดต่อกฎกระทรวง ฉบับที่ ๕๕ (พ.ศ. ๒๕๔๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ข้อ ๔๐ ซึ่งกำหนดว่า การก่อสร้างหรือดัดแปลงอาคาร หรือส่วนของอาคารจะต้องไม่ล้ำเข้าไปในที่สาธารณะ จึงเป็นกรณีที่ไม่สามารถแก้ไขเปลี่ยนแปลงให้ถูกต้องได้ ผู้ถูกฟ้องคดีจึงมีอำนาจสั่งให้ผู้ฟ้องคดีกับพวกซึ่งเป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารรื้อถอนกำแพงที่พิพาททั้งหมดหรือบางส่วนได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด แต่ต้องไม่น้อยกว่าสามสิบวัน ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีมีคำสั่งตามแบบ ค. ๗ เลขที่ ๓/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๓ ให้ผู้ฟ้องคดีกับพวกรื้อถอนรั้ว ค.ส.ล. สูง ๒ เมตร ยาว ๔ เมตร จำนวน ๒ จุด เฉพาะบริเวณที่ปิดทางสาธารณประโยชน์ ทางด้านทิศตะวันออกของที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๒๕๓๖๘ บริเวณหมุดหลักเขตที่ดิน หมายเลข ด ๒๐๐๒ และทางด้านทิศตะวันตกของที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๙๑๕๔๒ บริเวณหมุดหลักเขตที่ดิน หมายเลข ๖๓๘๑ เชื่อมกับมุมแปลงที่ดินตาม น.ส. ๓ เลขที่ ๖๗/๖๐ ให้แล้วเสร็จภายใน ๔๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับคำสั่ง จึงเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย

ส่วนที่ผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์ว่า ที่ดินทางด้านทิศใต้ของที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๒๕๓๖๘ ยังมีปัญหาเกี่ยวกับการโต้แย้งกรรมสิทธิ์ในสิ่งอกกว่าเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ฟ้องคดี

/ตามมาตรา...

ตามมาตรา ๑๓๐๘ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หรือเป็นทางสาธารณประโยชน์ ซึ่งอยู่ในอำนาจวินิจฉัยของศาลยุติธรรม คดีนี้จึงมีโชคคดีที่อยู่ในอำนาจของศาลปกครองตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ นั้น เห็นว่า ตามมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งใช้บังคับในขณะที่ผู้ฟ้องคดียื่นฟ้องคดีนี้ บัญญัติว่า ในกรณีที่มีการฟ้องคดีต่อศาลใด ถ้าคู่ความฝ่ายที่ถูกฟ้องเห็นว่าคดีดังกล่าวอยู่ในเขตอำนาจของอีกศาลหนึ่ง ให้ยื่นคำร้องต่อศาลที่รับฟ้อง ก่อนวันสืบพยานสำหรับศาลยุติธรรมหรือศาลทหาร หรือก่อนวันนั่งพิจารณาคดีครั้งแรกสำหรับศาลปกครองหรือศาลอื่น... ตามบทบัญญัติดังกล่าวจะเห็นได้ว่า คู่กรณีฝ่ายที่จะมีสิทธิยกปัญหาเรื่องเขตอำนาจศาลขึ้นโต้แย้งต่อศาลที่รับฟ้องได้ จะต้องเป็นคู่กรณีฝ่ายผู้ถูกฟ้องคดีเท่านั้น และสำหรับศาลปกครองจะต้องยื่นก่อนวันที่ศาลปกครองชั้นต้นนั่งพิจารณาคดีครั้งแรก เมื่อคดีนี้ผู้ฟ้องคดีเป็นฝ่ายนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองชั้นต้น ผู้ฟ้องคดีจึงไม่มีสิทธิยกปัญหาเกี่ยวกับเรื่องเขตอำนาจศาลขึ้นโต้แย้งได้ ผู้ฟ้องคดีจึงไม่อาจยกประเด็นปัญหาอำนาจศาลขึ้นกล่าวอ้างในคำอุทธรณ์ได้ อุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีข้อนี้จึงเป็นอุทธรณ์ที่ต้องห้ามตามกฎหมาย ศาลปกครองสูงสุดจึงไม่รับวินิจฉัยให้

สำหรับที่ผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์ว่า ข้อเท็จจริงเป็นที่ยอมรับกันว่า ทางทิศใต้ของที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๒๕๓๖๘ มีที่งอกริมตลิ่งเนื้อที่ประมาณ ๒ ไร่ ๓ งาน ๒๕ ตารางวา ที่งอกจึงเป็นทรัพย์สินของเจ้าของที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๒๕๓๖๘ นั้น เห็นว่า ที่งอกริมตลิ่งที่จะเป็นทรัพย์สินของเจ้าของที่ดินแปลงที่เกิดที่งอกตามมาตรา ๑๓๐๘ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์นั้น จะต้องเป็นที่งอกออกจากที่ดินนั้นไปในน้ำ และเป็นที่งอกที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ มิใช่การกระทำของมนุษย์ หากที่งอกมิได้งอกออกจากที่ดินไปในแม่น้ำ หรือที่งอกนั้นมิได้เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ แต่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ ก็ไม่อาจถือได้ว่าที่ดินแปลงที่งอกนั้นเป็นที่งอกริมตลิ่งที่จะตกเป็นกรรมสิทธิ์ของที่ดินแปลงที่เกิดที่งอกนั้น เมื่อข้อเท็จจริงในคดีนี้ไม่ปรากฏว่าได้มีการตรวจสอบว่าที่ดินบริเวณดังกล่าวเป็นที่งอกออกจากที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๒๕๓๖๘ ที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติหรือเกิดจากการกระทำของมนุษย์ กรณีจึงยังไม่อาจรับฟังได้ว่า ที่ดินบริเวณดังกล่าวตกเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ฟ้องคดีแล้วตามบทกฎหมายดังกล่าว อุทธรณ์ข้อนี้ของผู้ฟ้องคดีฟังไม่ขึ้น

ส่วนที่ผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์ว่า คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ให้รื้อถอนรั้วทางด้านที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๔๔๐๐๖ กับที่ดินตาม น.ส. ๓ เลขที่ ๖๗/๖๐ ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากผู้ทำการก่อสร้าง คือ นายสวัสดิ์ ประสัถพงษ์ ผู้ถูกฟ้องคดีจะออกคำสั่งบังคับให้ผู้ฟ้องคดีซึ่งมิใช่เป็นผู้ที่ก่อสร้างทำการรื้อถอนไม่ได้ นั้น เห็นว่า ข้อเท็จจริงปรากฏตามภาพถ่ายประกอบคำให้การเพิ่มเติมของผู้ถูกฟ้องคดีว่า กำแพง ค.ส.ล. ที่ปิดกั้นทางสาธารณประโยชน์มีลักษณะเป็นกำแพงเดียวกันกับกำแพงรั้วที่ผู้ฟ้องคดีกับพวกก่อสร้างเป็นแนวยาวทางด้านทิศตะวันตกของที่ดินตาม น.ส. ๓

/เลขที่...

เลขที่ ๖๗/๖๐ ซึ่งผู้ฟ้องคดีก็อ้างว่าหลังจากได้ซื้อที่ดินทั้งสามแปลง คือ โฉนดที่ดินเลขที่ ๔๔๐๐๖ โฉนดที่ดินเลขที่ ๒๕๓๖๘ และ น.ส. ๓ เลขที่ ๖๗/๖๐ แล้ว ผู้ฟ้องคดีได้ก่อสร้างรั้ว ค.ส.ล. ล้อมที่ดินทั้งสามแปลงและทิ้งอกริมตลิ่งเพื่อป้องกันทรัพย์สิน กรณีจึงรับฟังได้ว่าผู้ฟ้องคดีกับพวก เป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองกำแพง ค.ส.ล. บริเวณที่พิพาทด้วย เมื่อการก่อสร้างกำแพง ค.ส.ล. ดังกล่าว รุกล้ำทางสาธารณประโยชน์ และเป็นกรณีที่ไม่อาจแก้ไขเปลี่ยนแปลงได้ตั้งที่ได้วินิจฉัยไว้แล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีจึงมีอำนาจสั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองกำแพง ค.ส.ล. ดังกล่าว รื้อถอนทั้งหมด หรือบางส่วนได้ตามมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ แม้ผู้ฟ้องคดี จะเป็นผู้ก่อสร้างกำแพง ค.ส.ล. ดังกล่าวหรือไม่ ก็ตาม อุทธรณ์ข้อนี้ของผู้ฟ้องคดีฟังไม่ขึ้นเช่นกัน

การที่ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง นั้น ศาลปกครองสูงสุดเห็นพ้องด้วย

พิพากษายืน

นายอนุวัฒน์ ธาราแสวง
ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุด

ตุลาการเจ้าของสำนวน

นายธีรรัฐ อร่ามทวีทอง
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

สิริ อร่ามทวีทอง

นายเสน่ห์ บุญมานพ
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายอนนท์ อติเรกสมบัติ
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

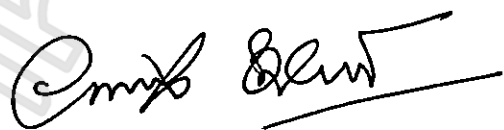
นายไพศาล บุญเกิด
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

ตุลาการผู้แถลงคดี : นายตรีภพ กิรติตุลาการกุล

มีบันทึกประธานศาลปกครองสูงสุด
กรณีตุลาการศาลปกครองมีเหตุจำเป็น
ไม่สามารถลงลายมือชื่อได้

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า คดีหมายเลขดำที่ อ. ๑๐๔/๒๕๕๘ หมายเลขแดงที่ ๑.๗๓๙/๒๕๖๒ ได้ทำคำพิพากษาโดย นายไพศาล บุญเกิด ตุลาการศาลปกครองสูงสุด ซึ่งร่วมประชุมปรึกษาเป็นองค์คณะ และได้ลงลายมือชื่อไว้แล้วในต้นร่างคำพิพากษา แต่เนื่องจาก นายไพศาล บุญเกิด พ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง (๓) ประกอบกับมาตรา ๓๑ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ ก่อนที่จะลงลายมือชื่อในคำพิพากษานี้ จึงบันทึกไว้เป็นสำคัญ

(นายวรพจน์ วิสрутพิชญ์)
ประธานศาลปกครองสูงสุด